

Primorski dnevnik

TOREK, 6. DECEMBRA 2011

št. 288 (20.303) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

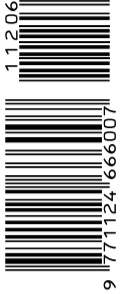
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Janković po zmagi nima veliko časa

RADO GRUDEN

Slovenija in Hrvaška sta na isti dan zmago na parlamentarnih volitvah podelili dvema Zoranoma. Hrvaški Zoran (Milanović) je zmagal po napovedih, slovenski (Janković) pa je s svojo pred manj kot dvema mesecema ustanovljeno Pozitivno Slovenijo presenetljivo premagal velikega favorita Janeza Janšo in njegovo demokratsko stranko, ki je imela praktično do zadnjega dne kampanje v vseh volilnih napovedih precejšnjo prednost.

O tem, kaj je tehtnico v zadnjem trenutku prevesilo na Jankovičevo stran, je bilo slišati veliko različnih mnenj političnih analitikov. Vendar pa je zelo jasna ena stvar. Slovenski volivci in volivke so se raje odločili za novega igralca na državni politični sceni, kot pa da bi večinsko podprli Janeza Janšo, ki je vlado že vodil v obdobju od leta 2004 do 2008. Trenutni predsednik vlade v odstopu Borut Pahor je bil v tem boju že vnaprej odpisan, iz boja za vrh pa se je sam izločil Gregor Virant.

Seveda se postavlja vprašanje, kaj lahko Janković naredi v teh za Slovenijo izredno zahtevnih časih. Kot verjetni mandatar bo namreč za pogumne odločitve, ki bodo za gospodarsko sanacijo potrebne, potreboval krepko vladno večino. Prve njegove napovedi, da se bo pogovarjal z vsem strankami, ki so prišle v državni zbor, kažejo, da se tega tudi dobro zaveda. Seveda so nekatere koalicije manj druge pa bolj verjetne. Toda če želi uspeti, potem idejno enobarvne - če taka sploh obstaja - vlade ne bo skušal sestaviti. Koga bo izbral, je stvar pogajanj, toda časa Slovenija nima na pretek in prej ko dobi operativno vlado, bolje bo.

SLOVENIJA - Po presenetljivi zmagi na nedeljskih volitvah

Janković bo na pogovore o koaliciji povabil vse stranke

Pozitivna Slovenija v fotofinišu premagala Janševo SDS

LJUBLJANA - Pozitivna Slovenija Zorana Jankovića je presenetljiva zmagovalka nedeljskih predčasnih volitev v Sloveniji. Zbrala je dobrih 28 odstotkov, glavni favoriti Janez Janša in njegova Slovenska demokratska stranka pa dva odstotka manj. V državni zbor so se uvrstili še SD dosedanega premierja Boruta Pa-

horja, Lista Gregorja Viranta, DeSUS, SLS in NSi, ki se spet vrača v državni zbor. SNS, LDS in Zares so izpadli iz državne zbornice. Zmagovalec volitev Zoran Janković je včeraj že začel prve pogovore o morebitni koaliciji. V prvih odzivih v zamejstvu večina govori o presenečenju.

Na 3. strani

ITALIJA - Včeraj predstavitev v parlamentu

Boleči Montijevi varčevalni ukrepi

RIM - Predsednik vlade Mario Monti je včeraj v parlamentu predstavil varčevalni paket, s katerim želi vlada v triletnem obdobju privarčevati dodatnih 30 milijard evrov, da bi tako leta 2013 dosegla cilj uravnoteženja proračuna. Gre v glavnem za nove davščine, bolečo pokojninsko reformo, krčenje stroškov politike zlasti na račun pokrajinskih uprav ter za nekatere spodbude za oživetje gospodarske rasti in dvig zaposlitvene ravni.

Monti je v govorih v obeh vejah parlamenta dejal, da so te žrtve potrebne za to, da bi se Italija ubranila grškega scenarija. A varčevalni ukrepi so »prestrašili« marsikaterega politika. Tako je Antonio Di Pietro že dejal, da takšnih ukrepov ne more podpreti, dvomi in zadržki pa se pojavljajo tudi v vrstah Ljudstva svobo-

de in Demokratske stranke. Nezdovoljni so tudi sindikati. CISL in UIL sta za prihodnji ponedeljek napovedala dvourno stavko, CGIL pa se je odločil za štiriurno stavko, ki bo prav tako v ponedeljek.

Na 2. strani

Preveri zapadlost tehničnega pregleda tvojega vozila!

TELEFON 040 412399

CENTRO REVISIONI ROIANO

TEHNIČNI PREGLEDI ZA osebna vozila, tovorna vozila do 3,5t, motorna kolesa, kolesa z motorjem, trikotlesnike in štirikotlesnike.

UL. SOLITRO, 1/2
PON-PET 8.00 - 17.00

Denar za Narodni dom pri Sv. Ivanu v Trstu

Na 4. strani

Razmeroma visoka kvaliteta življenja v FJK

Na 10. strani

Na Goriškem 30% mladih brez službe

Na 23. strani

Goriška občina se je pripravila na zimo

Na 25. strani

Na hrvaških volitvah slavila leva sredina

Na 29. strani

SKGZ IN ZSKD - Na proslavi obletnice OF in samostojnosti Slovenije

Brez upora danes ne bi imeli samostojne slovenske države

DOLŽNIŠKA KRIZA - Po nedeljski odobritvi je premier včeraj predstavil vladni odlok v obeh vejah parlamenta

Monti: Varčevalni ukrepi prvi korak, da se Italija ubrani grškega scenarija

V drugi fazi obsežne liberalizacije, spodbujanje konkurenčnosti in reforma trga dela - Pozitiven odziv finančnih trgov

RIM - Predsednik vlade Mario Monti je včeraj v parlamentu predstavil varčevalni paket, s katerim želi vlada v triletnem obdobju privarčevati dodatnih 30 milijard evrov, da bi tako leta 2013 dosegla cilj uravnoteženja proračuna.

Monti je v ločenih nagovorih poslancem in senatorjem poudaril, da so varčevalni ukrepi, ki jih je sprejela vlada, nujni in če jih ne bodo podprli, Italiji grozi propad. Poudaril je tudi, da so ti uravnoteženi in žrtvovanje zahtevajo od vseh socialnih skupin. »Če teh ukrepov ne bi sprejeli danes, bi morali že v kratkem, morebiti že v nekaj dneh, sprejeti precej ostrejšo ukrepe,« je opozoril Monti in dodal, da so vse oči uprte v Italijo, od katere je v veliki meri odvisna prihodnost evra. Monti je prepričan, da se bo Italija s sprejetjem teh ukrepov ubranila grškega scenarija, da pa jo nato čaka še sprejetje strukturnih reform, ki bi sicer bogati državi zagotovile dolgotrajno in višjo gospodarsko rast. Med drugim je napovedal obsežno liberalizacijo ter spodbujanje konkurenčnosti gospodarstva in reformo trga dela.

Po nekaterih izračunih bodo Montijeve varčevalni ukrepi italijansko družino s povprečnimi prihodki v prihodnjih treh letih stali približno 640 evrov. Skupaj z ukrepi, ki jih je poleti sprejela prejšnja vlada Silvia Berlusconi, pa naj bi v obdobju 2011-2014 ukrepi pomenili kar 6400 evrov stroškov, je izračunal študijski center Združenja obrtnikov in malih podjetij (Cgia) iz Mester.

Vlada je sprejela sveženj varčevalnih ukrepov v nedeljo, pred tem pa jih je predstavila deželam in socialnim partnerjem. Za odobritev v nedeljo se je odločila tudi zato, da bili ukrepi znani pred včerajšnjim odprtjem borz. Vlagatelji na finančnih trgih so se pozitivno odzvali. Včeraj so evropske borze poslovale pozitivno, še posebej milanska, ki je trgovanje sklenila z 2,9-odstotnim porastom. Povprečna obrestna mera na desetletne italijanske obveznice se je spustila na 5,98 odstotka (v zadnjih tednih je preseгла 7 odstotkov), razlika v donosu z nemškimi obveznicami pa je padla pod 380 točk (sredi novembra je preseгла 560 točk).

Predsednik vlade Mario Monti nagovarja poslance

ANSA

ODZIVI - Tudi stavka V strankarskih krogih tudi veliko dvomov

RIM - Težki ukrepi Montijeve vlade so po pričakovanju naleteli na različne odzive. Močna parlamentarna podpora, ki so jo ob nastopu tehnične vlade skoraj vse stranke zagotovile v duhu »državne enotnosti« in »čuta odgovornosti«, se po prvih izjavah sodeče nekoliko krha. Vladni odlok je v parlamentu marsikoga prestrašil in vodilne stranke, ki se sicer še ne izmikajo, so izrazile vrsto pomislekov. Najbolj kritični so seveda v Severni ligi, Italiji vrednot, zunajparlamentarnih strankah in sindikatih, slednji so že na bojni nogi.

Bivši premier Silvio Berlusconi je svetovalni vladi, naj ukrepe sprejme s pomočjo zaupnice, saj po njegovi oceni ne uživajo zadostne podpore. Pojasnil je, da ljudstvo svobode negativno ocenjuje nekatera posamezna poglavja, »stranka pa bo še naprej zvesto podpirala vlado«. Tajnik Demokratske stranke Pier Luigi Bersani ima prav tako pomisleke. »Strinjamo se s filozofijo pokojninske reforme, pristop pa ne sme biti tako trd,« je dejal in pozval Montija, naj odločneje udari po sistemu javnih družb. Pierferdinando Casini (UDC) se strinja z Berlusconiem, češ da bo za izglasovanje ukrepov potrebna zaupnica. Predsednik Severne lige Umberto Bossi pa je dejal, da bo Montijev varčevalni paket še dodatno zadušil gospodarsko rast, saj ne predvideva ukrepov za spodbujanje ustvarjanja novih delovnih mest. Antonio Di Pietro je jasno napovedal, da Italija vrednot varčevalnega paketa ne bo podprla, ker ni pravična. Nichi Vendola, vodja zunajparlamentarne stranke SEL, pa ocenjuje, da je vlada do bogatih slojev zelo sramežljiva, večji del manevra pa naj bi slonel na ramenih srednjih in nizkih slojev ter upokojujencev.

V največjih sindikalnih združenjih so nezadovoljni. CISL in UIL sta za prihodnji ponedeljek takoj napovedali dvourno stavko, vladi pa sporočajo, naj odpre pogajanja o reformah s sindikati, ki jih je doslej povsem izključila. Sindikalno združenje CGIL se je nato odločilo za štiriurno stavko, ki bo prav tako v ponedeljek. Zaenkrat sta pobudi ločeni, sindikati pa bi lahko v prihodnjih dneh združili moči.

V Evropski komisiji so ocenili, da italijanski varčevalni paket gre v pravo smer in predstavlja prispevek k odločnejšemu ukrepanju evrskega območja pri spopadanju z dolžniško krizo. Komisar za ekonomske zadeve Olli Rehn je dejal, da je paket pomemben za stabilizacijo javnih financ in za spodbujanje gospodarske rasti, da pa mora Italija nadaljevati reforme v smeri zagotavljanja višje gospodarske rasti in več ter boljših delovnih mest.

DOLŽNIŠKA KRIZA - Glavni ukrepi, ki jih je sprejela vlada z odlokom »za rešitev Italije«

Varčevalni paket za 30 milijard evrov: novi davki, boleči rezi in nekaj spodbud

RIM - Novi varčevalni ukrepi, ki jih prinaša vladni odlok »za rešitev Italije«, kot ga je poimenoval premier Mario Monti, so »težki« 30 milijard evrov. Od 12 do 13 milijard evrov znaša krčenje javnih izdatkov, ostalo pa znašajo novi javni prihodki. Poleg ukrepov za stabilizacijo javnih financ vladni odlok prinaša nekaj davčnih olajšav in drugih spodbud za oživitvev gospodarske rasti in za dvig zaposlitvene ravni.

Davčni ukrepi

V nasprotju z napovedmi vlada ni zvišala stopenj davka na dohodke fizičnih oseb (Irpéf) za visoke dohodke. Ponovno pa je uvedla občinski davek na nepremičnine, ki se bo po novem imenoval Imu (Imposta municipale unica - Enoten občinski davek). Imu bo za prvo stanovanje znašal 4 promile, za drugo in ostale nepremičnine pa 7 promil. Pri tem bodo kar 60-odstotno zvišali vrednost katastrskih donosov.

Za luksuzne avtomobile, močnejše od 170 kilowattov, in za luksuzna plovila in letala bodo njihovi lastniki morali plačati višje koleke. Koleke, ki jih plačujemo na tekoče račune, bo treba po novem plačati tudi na račune vrednostnih papirjev in drugih finančnih proizvodov. Lastniki kapitalov, ki so se vrnili iz tujine na osnovi lanskega davčnega odpusta (davčni štít), bodo plačali enkratni 1,5-odstotni davek. Za sledljivost plačil ne bo več dovoljeno plačevati v gotovini računov za zneske, višje od 1000 evrov.

Če ne bo prišlo do nove davčne reforme, se bosta od septembra 2012 sedanja 10-odstotna in 21-odstotna stopnja davka na dodano vrednost (Iva) zvišali za 2 odstotka na 12 oz. 23 odstotkov. Dežele bodo smele zvišati dodatni davek Irpéf od 0,9 na 1,23 odstotka, lokalni javni prevoz pa bodo lahko financirale z uvedbo davka oziroma deželne trošarine na ceno goriva v višini 1 centa za vsak liter.

Pokojninska reforma

Po novem se bodo vse pokojnine izračunavale na osnovi plačanih prispevkov »pro rata«. Pravico do upokojitve bo ženskam zagotavljalo 41 let, moškim pa 42 let plačanih prispevkov. Moški bodo imeli pravico do starostne upokojitve pri 66. letu, ženske pa leta 2012 pri 62. letu. Pri ženskah se bo upokojitvena starost potem postopno višala do leta 2018, ko bo izenačena s starostjo moških pri 67 letih. Kdor se bo upokojil pred 63. letom, bo za vsako leto plačal 3-odstotno »kazen« pri tistem delu pokojnine, ki ga dobiva glede na plačo (in ne na plačane prispevke). Pokojninski prispevki za avtonomne delavce in za kmete se bodo nekoliko zvišali. V dveh letih 2012-2013 bo zamrznjena prilagoditev pokojnin na rast življenjskih stroškov, pri čemer bodo izvzete minimalne pokojnine in tiste, ki ne presegajo 990 evrov.

Krčenje izdatkov

Državni prispevki za dežele, pokrajine in občine se bodo zmanjšali za 5 milijard. Če ne bo prišlo do ukinitve pokrajin (za kar je potreben ustavni zakon), bodo pokrajinski sveti zmanjšani na 10 članov, pokrajinski odbori pa bodo ukinjeni, tako da bodo imeli predsedniki vse izvršne pristojnosti. Ministri in vladni podtajniki ne bodo imeli dvojnih plač (po leg morebitne parlamentarne), skrbstvena zavoda Impdap (zdravniki) in Enpals (spektakel in šport) bosta ukinjena, njune pristojnosti pa bo prevzel zavod Inps.

Rast in razvoj

Podjetja, ki bodo sprejela v službo novo delovno silo (zlasti mlade in ženske), bodo deležna olajšav pri deželnem davku Irap. Prav tako so predvidene davčne olajšave za kapitalizacijo podjetij. Po novem bodo prodajalne zdravil, lepčil in higienskih potrebščin (t.i. parafarmacije) smeje prodajati tudi zdravila na plačilo iz skupine C. Napovedana je ustanovitev posebne oblasti za javni prevoz.

ODZIVI - Bivši premier in predsednik EK za avstrijski tisk

Prodi: Merklova nezadostna, Italija z Montijem do dostojanstva

DUNAJ - Odločitve nemške kanclerke Angele Merkel, vezane na reševanje evra, so bile nezadostne in prepozne, je bil v pogovoru za avstrijski časnik Kurier ob robu obiska na Dunaju kritičen nekdanji italijanski premier in predsednik Evropske komisije Romano Prodi (na sliki). Glede Italije pa je dejal, da je s premierom Mariom Montijem znova pridobila dostojanstvo.

»Razočaran sem. Naredila je mnogo napak. Njene odločitve so prišle prepozno in so bile nezadostne,« je o delu Merklove, ki se tiče reševanja evra, dejal Prodi.

Poleg tega je bil kritičen tudi do prevelike odvisnosti Nemčije od izvoza. V drugem pogovoru za časnik Standard je ob tem izpostavil še, da Berlin v tej luči ne predstavlja »stimulativnega zgle-da drugim evropskim državam«.

»Gospa Merkel dobro ve, da je prav Nemčija tista, ki je imela od uvedbe evra največ koristi. Nemčija ni bila nikoli močnejša, kot je danes, to vedo vsi,« je opozoril Prodi in Berlin obtožil, da bi moral tovrstno vodstvo spremljati odgovornost. »Namesto tega pa Nemčija deluje zelo okorno in zelo počasi, to pa je bilo zelo očitno zlasti v primeru Grčije,« je poudaril.

Dvakratni nekdanji italijanski premier in biv-

ši predsednik Evropske komisije je v Avstriji izrazil tudi podporo skupnim evropskega območja. Napovedal je še, da bo imelo območje evra, ki danes šteje 17 držav članic, do leta 2020 med 20 in 22 držav članic.

V zvezi z Italijo, ki se sooča z novim sveženjem varčevalnih ukrepov za stabilizacijo javnih financ, pa je dejal, da od odhoda Silvia Berlusconi s funkcije predsednika vlade ni več »ponižujoče« potovati v tujino, saj da je Italija z Montijem znova pridobila »dostojanstvo in stil«.

»Težav, ki čakajo novo vlado, ne gre podcenjevati ... Monti se bo moral lotiti vseh problemov naenkrat - ne le kratkoročnih, temveč tudi dolgoročnih,« je opozoril Prodi.

Berlusconi je medtem obtožil, da je gospodarski položaj Italije s tem, da ni implementiral potrebnih reform, še poslabšal. »Pri krmarjenju naše ladje skozi nevihte bi bil boljši katerikoli drug kapitan,« je sklenil.

Dell'Utri zaslišan zaradi umorov Metteia, De Maura in Pasolinija

PALERMO - Palermska javna tožilca Antonio Ingroia in Sergio De Montis sta v sklopu nove preiskave zaslišala senatorja Ljudstva svobode Marcella Dell'Utrija kot »informirano osebo« o umorih nekdanjega predsednika Enija Enrica Matteia, novinarja Maura De Maura in pisatelja ter režiserja Pier Paola Pasolinija. Dell'Utri je namreč marca lanskega leta izjavil, da je svoj čas lahko prebral pozneje izgubljen Pasolinijev zapis, po katerem naj bi Matteia ubili zaradi njegove politike na čelu Enija. To naj bi odkril De Mauro, ki naj bi ga zaradi tega ubili isti ljudje, ki so odgovorni za Matteievo smrt. Toda isto odkritje naj bi bilo naposled usodno še za Pasolinija.

Knjiga ob 90-letnici modne hiše Gucci

RIM - Priznana modna hiša Gucci letos obeležuje 90 let delovanja. Ob jubileju je kreativna direktorica pri Gucciju Frida Giannini uredila knjigo, v kateri je predstavila barvito zgodovino modne hiše ter njeno širitev, od proizvajalca usnjenih izdelkov do mogočnega, mednarodno priznanega modnega imperija. V knjigi, ki je izšla pod okriljem založbe Rizzoli, je več kot 700 fotografij, številne med njimi so objavljene prvič. Prav tako so v knjigi predstavljene kulturne podobe modne znamke, med katerimi sta zeleno-rdeči črtasti simbol in Guccijev logotip. Knjiga je izšla v italijanščini, angleščini, francoščini in nemščini. Njena luksuzna različica bo na prodaj tudi v Guccijevih prodajalnah.

SLOVENIJA - V nasprotju z vsemi predvolilnimi napovedmi

Zoran Janković s Pozitivno Slovenijo zmagovalec predčasnih volitev

Na pogovore o koaliciji bo povabil vse stranke, torej tudi Janševo SDS, ki so prišle v državni zbor

LJUBLJANA - Na prvih predčasnih parlamentarnih volitvah v Sloveniji je v nedeljo presenetljivo slavil Zoran Janković in njegova stranka Pozitivna Slovenija. Po še neuradnih in nepopolnih rezultatih je zbral 28,53 odstotka glasov in 28 mandatov. Stranka SDS Janeza Janše, ki so ji še zadnje javnomnenjske raziskave pred volitvami kazale prepričljivo zmago, je zbrala 26,26 odstotka glasov in 26 mandatov. Doslej največja stranka SD Boruta Pahorja pa je na tretjem mestu dobila 10,48 odstotka glasov podpore in deset mandatov, kažejo začasni rezultati volitev.

V državni zbor se je uvrstila tudi Državljanska lista Gregorja Viranta z osmimi mandati (8,40%), DeSUS (6,97%) in SLS (6,89%) s po šestimi in NSi (4,80%), ki se po treh letih vrača v parlament s štirimi mandati. Iz parlamenta pa se poslavljajo SNS, LDS in Zares.

Volitev se je udeležilo 64,65 odstotka volilnih upravičencev.

Najverjetnejši novi mandatar Janković je dejal, da državljani očitno hočejo drugačno Slovenijo. "Imeli smo čas Janeza Janše in Boruta Pahorja, sedaj hočemo imeti demokratično, vendar učinkovito državo," je povedal. Prvak SDS Janez Janša je na drugi strani priznal, da rezultat ni tak, kot so si ga želeli in da razdrobljenost glasov kaže na to, da bo težko oblikovati trdno vladlo.

Dosedanji premier Borut Pahor je povedal, da je rezultat presegel njegova pričakovanja. Glede morebitne koalicije z Jankovićevo stranko, pa pravi, da so odprti za dialog. Z izidom je zadovoljen tudi Gregor Virant, ki glede koalicije pravi, da so odprti za vse, ki bodo sprejeli njihove pogoje.

Dan po slavu na volitvah pa je predsednik Pozitivne Slovenije Zoran

Zoran Janković (prvi z leve) je v nasprotju z vsemi napovedmi predvolilnih anket zmagal na nedeljskih predčasnih volitvah v Sloveniji in je imel po objavi rezultatov vse razloge za slavlje

ANSA

Janković že povedal, da bo na pogovore o koaliciji povabil predsednike vseh strank, ki se jim je uspelo uvrstiti v državni zbor, tudi SDS, je povedala tiskovna predstavnica stranke Nataša Pelko.

Včeraj se je tako Janković že srečal s predsednikom SD Borutom Pahorjem. Kot je za STA povedala Nataša Pelko, je šlo pri srečanju Jankovića s Pahorjem "za preliminarnen pogovor", na koncu pa sta se dogovorila, da se bosta še srečala. Po poročanju POP TV pa je Janković po neuradnih podatkih k Pahorju prišel že s konkretnimi predlogi koalicijskega sodelovanja.

Pahor pa naj bi Jankoviću ponudil, da bi SD v parlamentu podprla Jankovi-

ća in njegovo ministrsko ekipo, poleg tega pa tudi vse reforme, a v koalicijo z Jankovićevo SD formalno ne bi vstopila.

V strankah o koalicijskih povezavah sicer odločajo različni organi. Po statutu SD o koalicijskih povezavah stranke odloča konferenca, ki je najvišji organ stranke med kongresoma. V SDS o sklepanju koalicij po strankinem statusu odloča svet stranke.

Po navedbah predsednika Državljanske liste Gregorja Viranta v stranki o koalicijskih povezavah odloča svet stranke, povabila za vstop v morebitno koalicijo pa za zdaj v stranki še niso dobili, je Virant sporočil za STA. Tudi v DeSUS o vstopu v koalicijo odloča svet stranke. Morebitnega povabila za pogajanja o prihodnji koaliciji pa tudi v tej stranki še niso dobili, je sporočil predsednik stranke Karl Erjavec. V SLS se nameravajo zdaj najprej posvetiti temeljiti analizi rezultatov volitev, zato na "temo opozicije in koalicije" v stranki v teh dneh ne bodo razpravljali, so povedali. "Znano pa je stališče SLS, da je kakršna koli prihodnja vladna koalicija v tem trenutku za Slovenijo premalo. Slovenija potrebuje več, potrebuje sodelovanje prihodnje koalicije in opozicije za dobro Slovenije in slovenskega naroda," so zapisali.

V NSi vabila na pogovore glede morebitnih koalicij po besedah predsednice Ljudmille Novak še niso dobili. Če bodo vabilo dobili, se ga bodo udeležili, saj je, kot je dejala, pametno vzdrževati dialog med strankami. "Kot pa smo že povedali, nas zanima le večinsko pomladna koalicija," je dejala. O vstopu stranke v koalicijo pa ima glavno besedo svet stranke.

Podrobnejši pregled volilnih rezultatov kaže, da je

Pozitivna Slovenija Zorana Jankovića zmagala v štirih volilnih enotah v zahodni Sloveniji (Kranj, Postojna, Ljubljana - Center in Ljubljana Bežigrad), SDS Janeza Janše pa v štirih vzhodno-slovenskih volilnih enotah (Celje, Novo mesto, Maribor in Ptuj).

Pozitivna Slovenija je najbolj prepričljivo zmago dosegla v volilni enoti Ljubljana - Center, kjer je zanjo glasovalo 40,98 odstotka volivcev. Najmanj volivcev pa je ta stranka prepričala v volilni enoti Ptuj, kjer je prejela 16,61 odstotka glasov.

Drugouvrščena stranka SDS se je najbolj odrezala v volilni enoti Maribor, kjer je zanjo glasovalo 30,18 odstotka volivcev, najnižjo podporo pa je dobila v volilni enoti Ljubljana - Center, kjer je dobila 22,55 odstotka glasov. (STA)

PRESEDNIK TÜRK »Volivci dokazali, da so pripravljeni na spremembe«

LJUBLJANA - Po mnenju predsednika Slovenije Danila Türka so slovenski volivci jasno izrazili svojo voljo. "Volivke in volivci so znova dokazali, da se odločajo svobodno, po lastni presoji in da so pripravljeni na spremembe," je zapisal Türk, ki pričakuje, da bo lahko v najkrajšem času predlagal kandidata za predsednika vlade. Türk se državljanom zahvaljuje za udeležbo na predčasnih volitvah, dobra volilna udeležba pa je po njegovih besedah pokazala, da se zaupanje v demokracijo ni omajalo. Dodaja, da je to dobra popotnica za novo vlado, ki bo morala pri svojih odločitvah imeti podporo javnosti. Ker volilni rezultati še niso uradni, jih ne želi podrobneje komentirati.

Predsednik države pričakuje, da bodo vsi postopki, ki so potrebni za konstituiranje državnega zbora, tekli gladko in da bo ustanovna seja še pred božičnimi prazniki. To bi omogočilo, da bi se kmalu začela tudi posvetovanja z vodji poslanskih skupin, da bo lahko državnemu zboru v najkrajšem času predlagal kandidata za predsednika vlade. "V interesu nas vseh je, da čim prej dobimo novo vlado s polnimi pooblastili," je zapisal v izjavi.

Predsednik republike mora ustanovno sejo nove sestave DZ sklicati najpozneje do 24. decembra, še prej pa je treba počakati na uradne rezultate volitev, ki bodo predvidoma znani 16. decembra. Po posvetovanju z vodji novih poslanskih skupin bo predsednik državnemu zboru predlagal kandidata za mandatarja za sestavo nove vlade. Predsednika vlade voli državni zbor z večino glasov vseh poslancev, glasovanje pa je tajno.

Če kandidat za mandatarja ne dobi potrebne večine glasov, lahko predsednik republike po ponovnih posvetovanjih v štirinajstih dneh predlaga drugega ali ponovno istega kandidata, prav tako pa lahko predlagajo kandidata tudi poslanske skupine ali najmanj deset poslancev.

Novoizvoljeni predsednik vlade pa mora v petnajstih dneh po svoji izvolitvi predlagati imenovanje ministrov.

Predstavnika manjšin Battelli in Göncz še poslanca

LJUBLJANA - Poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti tudi po nedeljskih predčasnih volitvah v DZ ostajata Roberto Battelli in Laszlo Göncz. Battelli je bil kot edini kandidat že šestič izvoljen za poslanca italijanske narodne skupnosti, Laszlo Göncz, ki je imel za protikandidata Dušana Orbana, pa drugič kot poslanec madžarske narodne skupnosti.

"Vse kar je izraz volje ljudi, je dobro. Zdaj se bo potrebno odgovorno s strani mandatarja in parlamentarnih strank lotiti dela," je po razglasitvi neuradnih volilnih izidov povedal Battelli. "Moja največja želja je, da se vzpostavi trdna koalicija, s katero bomo uspeli določene projekte izvesti v splošnem pomenu, gre za izboljšanje gospodarsko finančne situacije v državi in tudi narodnostne," je poudaril Göncz.

VOLITVE V SLOVENIJI - Odzivi na zmago Zorana Jankovića med Slovenci v Italiji

Jankovića čaka težko delo

Od SKGZ in SSO do slovenskih izvoljenih predstavnikov in podjetnikov pričakujejo, da bo sestava koalicije težka - Kopal: Janković ima magnet in zna poslušati

Zmaga Zorana Jankovića je odjeknila tudi v zamejstvu, kjer takega izida volitev v glavnem niso pričakovali. Za mnenje smo vprašali slovenske izvoljene predstavnike, zastopnike krovnih organizacij in druge posameznike. Večina ma so bili presenečeni nad izidom volitev.

Rudi Pavšič, predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze: je čestital Jankoviću za izvolitev. Povedal nam je, da si pri SKGZ predvsem želijo, da se bo nadaljeval odnos, ki se je ustvaril v zadnjih letih s slovensko vlado in slovenskim parlamentom. Zdaj je treba ta odnos nadgraditi tudi v duhu, ki ga tako ali drugače predstavlja predsednik Republike Slovenije Danilo Türk, ki je s predsednikom Republike Italije Giorgiom Napolitanom in Republike Hrvaške Ivom Josipovičem postavil pogoje za mirno sožitje. V zvezi s slovenskim parlamentom pa je Pavšič predlagal, da se parlamentarno komisijo spremeni v parlamentarni odbor za manjšinska vprašanja. Poleg tega je treba ohraniti ministristvo za Slovence v zamejstvu in po svetu, ker se bo drugače nižala pozornost do slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Drago Štoka, predsednik Sveta slovenskih organizacij je poudaril, da SSO se ni vtikala v notranje zadeve oziroma volitve v Sloveniji, saj manjšina živi v Italiji. Janković je prodril, SSO pa

bo spremljal dogajanje v upanju, da bodo sestavili močno, široko vladlo. Drugače bo Evropska komisija poslala svoje strokovnjake v Slovenijo nadzorovat in urejati račune, je menil Štoka.

Tamara Blažina, senatorka Demokratske stranke je bila presenečena nad izidom, vsekakor pa zadovoljna. Izrazila je upanje, da bo Jankoviću uspelo sestaviti učinkovito in trdno koalicijo in vlado, ki bo znala rešiti Slovenijo iz težkega položaja. Odnose z Italijo in Deželo FJK je treba nadgraditi, je povedala Blažinova, ki pričakuje, da bo slovenska manjšina v novi vladi našla popolno oporo, kot se je to to zgodilo s sedanjim.

Igor Kocijančič, deželni svetnik Stranke komunistične prenov pa ni bil presenečen. V neobvezujočih pogovorih je vselej zagovarjal Jankovićevo zmago, je povedal, ker je bil odstotek neodločenih previsok. Sicer je Kocijančič obžaloval, da so ostale nekatere stranke bivše koalicije pred pragom. Obenem je ugotovil, da bo sestava koalicije »lep problem«, razen da se tudi v Sloveniji uveljavijo trend širokih koalicij. Kocijančič je vsekakor izrazil upanje, da do velike koalicije ne bo prišlo in da bodo sestavili vlado z levo-sredinskim predznakom, seveda ob upoštevanju in usklajevanju s prizadetimi dejavniki, ko bo šlo za udejanjanje potrebnih reform.

Igor Gabrovec, deželni svetnik stranke Slovenske skupnosti je bil tudi presenečen nad izidom. Sicer je poudaril, da se neposredno ni udeležil volilne kampanje. Gabrovec je izrazil željo, da bo Jankoviću uspelo sestaviti vlado, ki bo lahko vodila Slovenijo na poti kljubovanja gospodarski krizi. Svetnik si vsekakor želi čim širšo koalicijo po zgledu Italije, ker stanje v Sloveniji po njegovem mnenju ni lažje od italijanskega. Koalicijo Janković-Janša si je težko predstavljati, sicer bodo drugačne koalicije težko kljubovale izzivom. Poglavitno vsekakor je, da se zmanjša politična napetost.

Edi Kraus, podjetnik je čestital Jankoviću, ki ga tudi osebno pozna. Krausova ocena je bila, da bo zmaga na Jankovićevo ramena - če bo ta seveda mandatar - naložila veliko odgovornost. Jankovića čakajo namreč nujne in obenem nepopularne strukturne reforme. Med temi je na prvem mestu pokojninska reforma, zanje pa se bo moral Janković zavzeti skupaj z vsemi političnimi silami, ki bodo sestavljale novo koalicijo.

Boris Kopal, tržaški režiser in eden umetniških vodij Slovenskega stalnega gledališča je bil nad izidom nedeljskih volitev »absolutno presenečen« in se je začudil, da so bile predvolilne projekcije tako različne od končnih

rezultatov. Po Kopalovem mnenju so volitve pokazale, da ostaja Slovenija država z rahlim pogledom na levo. Janković sicer ni predstavnik leve, ampak človek, ki se ukvarja s kapitalom, »zdi pa se mi, da ima posluš za socialne probleme«.

Kopal je že sodeloval z županom Jankovićem (na primer ob postavitvi Pahorjeve Nekropole). Po njegovem mnenju gre za zelo stvarnega človeka, ki ne izgublja časa in ima jasne načrte. »To je dokazal v Merkatorju in tudi v Ljubljani, ki se je strašno spremenila in je danes enostavno rečeno lepša. Res je tudi, da se je zelo zapufala, ampak on že ve, kako bo to rešil. Dobrovoljno pravim, da je Janković botogher (trgovec; op. nov.), ki dobro ve, kaj kupiti, kdaj prodat,« je povedal Kopal in izrazil upanje, da bo Janković pri izbiri ministra za kulturo imel srečnejšo roko od njegovih predhodnikov. Vprašal se je tudi, kako bo shajal z morebitnimi koalicijskimi partnerji, saj v parlamentu ne bo imel večine kot na občini. »Toda Janković ima magnet in zna poslušati.

V minus mu štejem morda to, da zna odločiti predvsem sam. Zelo pa cenim njegovo absolutno zaupanje v sodelavce,« je še povedal Kopal.

Aljoša Gašperlin

NARODNI DOM PRI SV. IVANU - Dežela FJK končno namenila 1,7 milijona evrov za obnovo strukture

Denar za Narodni dom

Po mnogih letih bo nastal sodoben prostor - Dolgoletno delo slovenskih izvoljenih predstavnikov

Dežela Furlanija-Juljska krajina je končno namenila 1,7 milijona evrov za obnovo Narodnega doma pri Sv. Ivanu. Denar je vključen v deželni finančni zakon oz. za triletno obdobje 2012-2015, zagotavlja deželna odbornica za finance Sandra Savino, na tej osnovi pa naj bi že prihodnje leto izvedli razpis za zakup obnovitvenih del, ki naj bi v tem smislu stekla že leta 2013. Poleg tega je deželna uprava tudi namenila 418 tisoč evrov za obnovo Trgovskega doma v Gorici. Daljši upravni postopek se je v tem primeru že zaključil in se bodo obnovitvena dela začela že prihodnje leto.

Pri Sv. Ivanu bo torej v prihodnosti nastala sodobna struktura. Narodni dom bo predvidoma namenjen v glavnem delovanju zgodovinskega odseka Narodne in študijske knjižnice v Trstu in slovenskega raziskovalnega inštituta Slori. Za to je bilo potrebno mnogo let dela in naporov Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij, slovenskih izvoljenih predstavnikov in vseh, ki jim je pri srcu usoda in sploh obstoj Narodnega doma.

Da je deželna vlada končno posredovala za obnovo potrebna finančna sredstva (formalen lastnik Narodnega doma je Dežela FJK), sta povedala včeraj na tiskovni konferenci deželna svetnika Stranke komunistične prenove Igor Kocijančič in stranke Slovenske skupnosti Igor Gabrovec ob navzočnosti deželnega predsednika SSO Draga Štoka in organizacijskega tajnika SKGZ Marina Marsiča. Tiskovne konference bi se bila morala udeležiti skupaj z deželoma svetnikoma tudi senator-

ka Demokratske stranke Tamara Blažina, ki pa je bila zadržana v Rimu na predstavitvi vladnega protikriznega zakonskega odloka.

Denar za obnovo Narodnega doma je pozitivna vest v tem mračnem obdobju, je povedal Kocijančič in poudaril, da si je za to prizadevalo mnogo ljudi. Med temi je izrecno omenil senatorko in bivšo deželno svetnico Tamaro Blažina ter bivše slovenske deželne svetnike Igorja Dolenca, pokojnega Mirka Špacapana in Bruno Zorzini Spetič.

Deželna odbornica Savino je v zvezi s Trgovskim domom potrdila, da so v njem spraznili prostore in namenili 418 tisoč evrov za obnovo pritličja. Upravni postopek se je zaključil 8. novembra in se bodo obnovitvena dela, kot rečeno, začela prihodnje leto. V zvezi z obnovo Narodnega doma pri Sv. Ivanu, je povedal Gabrovec, naj bi prihodnje leto pripravili in zaključili razpis za obnovitvena dela. Ta bi se lahko »ob soglasju slovenske manjšine« začela že leta 2013, ko bodo med drugim deželne volitve.

Osnutek načrta za obnovo Narodnega doma sta pred leti pripravila arh. Mitja Race in Peter Močnik, deželna uprava pa je na tej osnovi pripravila projekt za obnovo. Na tej podlagi so v pritličju predvideni bar in skupni prostori za slovenska kulturna združenja od Sv. Ivana. V prvem nadstropju bosta manjši foaje in večnamenska dvorana, medtem ko bosta v drugem nadstropju sedeža zgodovinskega odseka NŠK in Slorija.

Aljoša Gašperlin

Narodni dom pri Sv. Ivanu bodo končno obnovili. Vest o deželnem financiranju sta posredovala deželna svetnika Igor Kocijančič in Igor Gabrovec

KROMA

Odločno prizadevanje SKGZ in SSO

Predsednika Slovensko kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič in Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka ter deželni tajnik SKGZ Livio Semolič so se v začetku oktobra na deželnem odborništvu za finance srečali s funkcionarji, ki so odgovorni za obnovo Narodnega doma pri Sv. Ivanu. Funkcionarji so krovni organizacijama predstavili osnutek načrta za obnovo Narodnega doma. Projekt so izdelali na osnovi dokumenta, ki sta ga posredovala SKGZ in SSO.

Krovni organizaciji sta nato načrt, ki so ga izdelali deželni funkcionarji, posredovali tako vodstvu Narodne in študijske knjižnice kot vodstvu raziskovalnega inštituta Slori. Ti dve ustanovi sta bili namreč pred leti določeni kot glavni uporabnici Narodnega doma. V načrtu so sicer tudi prostori za slovenska kulturna društva od Sv. Ivana in večja večnamenska dvorana, ki bo na razpolago tudi za dijake in dijakinje slovenskih višjih srednjih šol pri Sv. Ivanu. Naknadno je prišlo tudi do sestanka med vodstvom NŠK in Slorija, katerega namen je bilo ugotoviti ustreznost načrta oziroma potrebo po predstavitvi dodatnih predlogov. Glede na ta postopek bo v kratkem soočenje med SKGZ, SSO in omenjenima ustanovama, da se dokončno definira načrt in predlaga Deželi FJK morebitne popravke.

A.G.

OBČINA TRST - Župan Cosolini o uspehu Zorana Jankoviča

»Trst ima prijatelja več!«

Župan zadovoljen z zmago leve sredine na nedeljskih političnih volitvah v Sloveniji

Roberto Cosolini (levo) in Zoran Jankovič se rokujeta ob obisku tržaškega župana v Ljubljani 13. septembra letos

FOTO M.K.

POKRAJINA TRST - Iz Rima odmevi na sporni ukrep v vladnem gospodarskem odloku

»Ukinitev svetov? Protiustavna!«

Bassa Poropat in Vidali ogorčena - Konec demokracije? - Bodo župani imenovali nove pokrajinske svetnike? -

Kakšen paradoks! Predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali, pokrajinska svetnica Sandy Klun in Majda Canziani so se včeraj v Rimu udeležili zasedanja, ki ga je priredila Unija italijanskih pokrajin. Naslov zasedanja: Vloga pokrajin v 150 letih italijanske zgodovine. Bolj kot o pomenu pokrajin pa je bil govor o de profundis, ki ga je tem ustanovam v svojem protikriznem vladnem odloku zapel tehnični premier Mario Monti.

»Vsi udeleženci vsedravnega srečanja smo bili pretreseni,« je sinoči srečanje ocenila Bassa Poropat. Maurizio Vidali je razkril: »Vsedravnici predsednik Unije italijanskih pokrajin Giuseppe Castiglione je bil v nedeljo popoldne, po srečanju z Montijem zmerno zadovoljen. Ko pa je zvečer slišal, kar je predsednik vlade povedal o pokrajinah, je onemel.«

Kaj točno piše v vladnem odloku, ni znano. Udeleženci rimskega sreča-

MARIA TERESA BASSA POROPAT

KROMA

nja ga še niso dobili v vpogled. Prejeli naj bi ga danes, ko se bo vsedravnice srečanje nadaljevalo.

»Ko bi obveljalo to, kar je bilo napovedano, bi bili priča prisilni prekinitvi mandata. To bi se prvič zgodilo v italijanski zgodovini. Tak ukrep bi bil protiustaven. To bi bil konec demokracije,« je ocenila Bassa Poropat.

Maurizio Vidali je podrobneje pojasnil: »30. novembra prihodnjega leta naj bi ukiniteli vse pokrajinske svete. Namesto demokratično, od ljudi izvo-

ljenih skupščin, naj bi pokrajine vodil predsednik in devet svetnikov, ki pa ne bi bili izvoljeni, temveč bi jih imenovali posamezne občine.«

Kako? Po katerem ključu? To ostaja še neznanica.

»Predsednika teh novih pokrajinskih svetov naj bi izvolili od občin imenovani pokrajinski svetniki,« je namignila Bassa Poropat.

Tržaški pokrajinski svet šteje sedaj izvoljeno predsednico in 24 svetnikov. Njihovo mesto naj bi prevzela

MAURIZIO VIDALI

KROMA

deseterica imenovanih. »Ali me bo imenoval župan Pisani?« se je vprašal Vidali. »Kot da bi glasove volivcev, ki so me izvolili, pometli v koš!«

Predsednik pokrajinske skupščine je iznesel marsikateri pomislek o gospodarski upravičenosti te prisilne ukinitve pokrajinskih svetov: »Prihranili bi vsega 30 milijonov evrov, v vsej Italiji. Zakaj pa se niso lotili zlatih prejemkov vodilnih italijanskih birokratov? Zakaj niso ukiniteli privilegije parlamentarcev?«

Kaj bo s pokrajinskimi sveti, bo verjetno znano danes, ko bo Monti predložil svoj odlok, črno na belem. Pokrajin ni mogel ukiniti, ker bi za to bil potreben ustavni zakon. A tudi odslovi- tev demokratično, od suverene- ga ljudstva izvoljenih svetnikov, je zelo vprašljiva operacija.

Nedemokratična? Protiustavna?

O tem se bodo v prihodnjih dneh še kresala politična mnenja.

M.K.

»Zadovoljen sem, ker je na slovenskih parlamentarnih volitvah zmaga- la leva sredina, in to povsem nepričakovano in presenetljivo.« Tako je izid nedeljskih političnih volitev v Sloveniji ocenil tržaški župan Roberto Cosolini. Prvi občan je bil še posebej zadovoljen z uspehom Zorana Jankoviča. »Med obiskom v Ljubljani sem spoznal župana Jankoviča in sem takoj uvidel, da je sposoben upravitelj, da ima smisel za inovacije in da je človek velike humanosti. Mislim, da bo odličan predsednik vlade.«

Kaj pa bo to pomenilo za Trst? Cosolini je prepričan: »Trst je dobil prijatelja več!« ter dodal: »Prepričan sem tudi, da bo to še bolj okrepilo sodelovanje med Trstom in Slovenijo.«

Cosolini se je srečal z Zoranom Jankovičem med njegovim uradnim obiskom v Ljubljani 13. septembra letos. To je bil sploh prvi uradni obisk novega tržaškega župana po njegovi majs- ki zmagi na občinskih volitvah.

Zoran Jankovič se je po nedeljskem volilnem uspehu v izjavi za Radio Trst A spomnil dobrososedskih odnosov med Ljubljano in Trstom, ki jih je bil stkal prej s tržaškim županom Robertom Dipiazzo, in nadaljeval z njegovim naslednikom Cosolinijem, ob tem pa je spomnil na uprizoritev Pahorjeve Nekropole v gledališču Verdi.

M.K.

DEVINSKO-NABREŽINSKA OBČINA - Občinski odbor na zadnji seji odobril seznam

Devin-Nabrežina: v treh letih javna dela za več kot 21 milijonov

Posegi na šolskih poslopijih, ureditve trgov in parkirišč - Pet posegov v Ribiškem naselju

Skoraj 21 milijonov evrov in pol, toliko znaša domet triletnega načrta javnih del, ki ga je na zadnji seji soglasno odobrila devinsko-nabrežinska uprava. Načrt, ki ga je izdelal inž. Marco Cartagina, bo priložen proračunu za leto 2012, o katerem bo devinsko-nabrežinski občinski svet razpravljal konec decembra.

Večji delež javnih del se nanaša na prihodnje leto (dobrih 9 milijonov evrov) in na leto 2013 (9 milijonov 350 tisoč evrov), medtem ko je za zadnje leto triletnega načrta predvidena investicija skoraj treh milijonov evrov.

Javna dela zavzemajo posege na vseh področjih: od obnove trgov v nekaterih vaseh (v Nabrežini, Mavhinjah in Ribiškem naselju) do ureditve ali dopolnil športnih objektov, ureditve parkirišč (v Devinu in v Nabrežini) in šolskih poslopij (razširitev šolskega poslopja osnovne šole Stanka Grudna v Šempolaju, vzdrževanje nižje srednje šole De Marchesetti v Sseljanu, izredno vzdrževanje poslopja osnovne šole Josipa Jurčiča v Devinu in popravilo strehe otroškega vrtca v Devinu).

Devinsko-nabrežinski podžupan (in najbolj verjetni županski kandidat desnosredinske koalicije) Massimo Romita je ob odobritvi triletnega načrta izjavil, da predstavljeni projekt »ne sodi v knjigo sanj«, temveč je »usmeritveni operativni instrument« za delovanje občinske uprave v prihodnjih dveh treh letih. Spomnil je, da se sedaj izvajajo dela, ki jih je občinska uprava začrtala v prejšnjem triletnem načrtu. Izrecno je omenil ureditev centra za bolnike Alzheimerjeve bolezni v Mavhinjah (poldrugi milijon evrov investicije), skorajšnji zaključek kanalizacije v Ribiškem naselju (milijon 700 tisoč evrov), dela v nabrežinski telovadnici in ureditev športnega centra v Vižovljah (400 tisoč evrov). Tem bodo prihodnje leto in leta 2013 sledili še drugi posegi.

Med deli, ki naj bi jih izvedli prihodnje leto (dobrih 9 milijonov evrov investicij), je denarno najbolj »težka« gradnja nove kasarne karabinerjev (skoraj 6 milijonov evrov in pol). V Ribiškem naselju sta predvidena dva posega: dela za preprečitev poplave ob plimah (460 tisoč

evrov) in urbano ureditev vasi (300 tisoč evrov).

Ribiško naselje je sploh tisto, ki mu je desnosredinska občinska uprava tudi v tem triletnem načrtu posvetila največjo pozornost, saj so v prihodnjih letih tam predvideni še trije posegi: utrditev temeljev otroškega vrtca (220 tisoč evrov), obnova trga (452 tisoč evrov) in drugi del urbane ureditve (136 tisoč evrov).

Med posameznimi posegi je treba omeniti pozornost do kopaljšča Castelreggio v Sseljanskem zalivu. V prihodnjem letu je predvidena ureditev kopaljšča (562 tisoč evrov), leta 2013 pa obnovo poslopja tamkajšnjega kopaljšča (213 tisoč evrov).

V letu 2014 je predvidena dopolnitev toponomastike. To delo je zastavil že Voccijev občinski odbor, ki je tudi pripravil seznam uglednih slovenskih in italijanskih osebnosti, po katerih naj bi poimenovali ulice in trge po vaseh. Delo je bilo za časa Retove uprave »zamrznjeno« v občinskih predalih. Bo po več kot desetletju končno prikukalo na dan?

M.K.

OBČINA TRST - Skupščina z ljudmi s posebnimi potrebami

Francesca in njena želja

Članica Sklada Mitja Čuk med udeleženci posebne seje občinskega sveta - Številna združenja

Graziella Amodeo (levo) je prevajala besede v jezik kretenj

KROMA

Francesca je prispela sinoči s člani Sklada Mitja Čuk v dvorano tržaškega občinskega sveta. Sledila je posebni seji mestne skupščine, posvečene združenjem in ustanovam, ki si že leta prizadevajo, da bi ljudem s posebnimi potrebami omogočili lepše življenje. Občinski odbor je na prejšnji seji odobril resolucijo, v kateri je osvojil načela konvencije Združenih narodov o pravicah ljudi s posebnimi potrebami. Preteklo soboto je bil njihov mednarodni dan, sinoči so dobili besedo v mestni skupščini.

Predsednik pokrajinske konzulte ustanov, ki skrbijo za ljudi s posebnimi potrebami Vincenzo Zoccano se je zahvalil za pozornost, ki so jo mestni močje posvetili tem ljudem, opozoril pa je, da jim okolje še vedno ni prijazno. Arhitektonskim pregradam se mnogokrat pridružijo kulturne pregrade, ki ločujejo ljudi.

Ko je tako govoril, je Graziella Amodeo prevajala njegov govor v jezik kretenj, da so ga tudi gluhi v dvorani razumeli.

Za predsednikom so pozdravili predstavniki posameznih združenj in organizacij. Tajnica konzulte Paola Coloni je spomnila, da so ljudje s posebnimi potrebami - po Kitajcih in Indijcih - tretja najbolj množična populacija na svetu. Združenje Anglat se 23 let bori za pravico do mobilnosti prizadetih. Giulio Papetti združenja Alice, ki se bori proti možganski kapi, je opozoril: v Trstu zadene možganska kap 650 ljudi letno, skoraj dva na dan. Gianni Ferin (Il cenacolo) je spomnil: vsako poletje nepremišljeni skoki v vodo prikujejo na voziček po tri mlade od 17. do 25. leta starosti.

Pred občinskimi svetniki se je oglasila tudi Francesca. V naši skupnosti sem se naučila veliko: igrati košarko, peti, je ponosno povedala, in izrazila željo: lepo bi bilo, ko bi sprejeli naša povabila in se nam kak večer pridružili na pici, ali pa pri ogledu kakšnega filma.

Občinska skupščina je slišala njeno željo. Ji bodo svetniki prisluhnili?

M.K.

TRŽAŠKO ŽUPANSTVO - V gosteh nekdanji obsojenec na smrt Billy Moore

Živel je ob električnem stolu

Američan, ki je šestnajst let in pol prebil med življenjem in smrtjo, protagonist kampanje ozaveščanja s skupnostjo sv. Egidija

V teh dneh je bil v Trstu Billy Moore, nekdanji obsojenec na smrt iz ameriške zvezne države Georgia, ki potuje po svetu, da bi mladim predstavil svojo izkušnjo ter podaril pomen odpustanja in odklanjanja nasilja. Njegova življenjska zgodba je skorajda neverjetna. Leta 1974 je kot 22-letnik končal služenje vojaškega roka, doma pa ga je čakala razklana družina. Žena je bila zasvojena z mamili, mamelemu otroku pa ni mogel zagotoviti dostojnega življenja. Šlo je za preživetje. Nekega dne je izvedel rop v stanovanju, ki se je končal z ubojem priletnega gospoda Stapletona. Moore je takoj priznal krivdo, ob sodili so ga na smrt in naslednjih 16 let in pol je preživel v zaporu. Leta 1984 ga je čakal električni stol. Tri dni je prebil v celici tik ob morišču, sedem ur pred smrtitvijo pa so oblasti prekinile postopek. Šest let pozneje so njegovo obsodbo na pobudo svojcev pokojnega g. Stapletona spremenili v dosmrtno kazen, zatem pa so ga izpustili.

Že dolgo let potuje po svetu in se srečuje z mladimi, v Italiji je bil tokrat na pobudo skupnosti sv. Egidija že tretjič. V zadnjih treh dneh je obiskal več tržaških licejev (Carducci, Oberdan, Da Vinci) in Jadranski zavod Združenega sveta v Devinu. Na tržaškem županstvu sta ga sprejeli podžupanja Fabiana Martini in pokrajinska odbornica Roberta Tarla, obe

BILLY MOORE

OBČINA TRST

upravi sta pred dnevi podprli simbolični »prižig« Neptunovega vodometna na Borznem trgu proti smrtni kazni. Predstavnica skupnosti sv. Egidija Giuliana Parisini je spomnila, da je skupnost začela zbirati podpise proti smrtni kazni, naposled pa se je v 153 državah nabralo pet milijonov podpisov. To je bil temelj za resolucijo OZN, ob kateri se je več držav odpovedalo smrtni kazni. Z Mooreom, ki je bil namenjen v Ljubljano, smo se na kratko pogovorili.

Kdaj se je začela vaša kampanja ozaveščanja?

Še isti dan, ko sem zapustil zapor, sem ubral to pot. Hotel sem prepričati, da bi druge osebe, predvsem mladi, ponovile mojo napako. Mladim dupo-

vedujem, da je nasilje nevarno in da ga lahko v prvi vrsti ustavimo v svojih mislih. To je pomembno. V Italiji sem se že pogovarjal s tisočimi dijaki in vem, da smrtne kazni nimate. Imate pa nasilje in proti temu se moramo boriti vsi.

Skoraj sedemnajst let ste prebili med življenjem in smrtjo. Bili ste žrtev hudega psihološkega pritiska. Kako to, da niste zblazneli?

Po eni strani sem se oprl na vero, ob tem pa sem skušal pomagati drugemu. Ko sem pomagal ostalim zapornikom, sem pomagal tudi sebi. Vsak teden pa sem prejemal od 30 do 60 pisem, ljudje so me marsikaj spraševali. Dober del svojega časa sem porabil za pisanje odgovorov. Ko imaš možnost, da komu pomagaš, ne izgubiš razsodnosti.

Kakšno vlogo so v vašem življenju odigrali svoci žrtve?

Ko sem se znašel v zaporu, sem takoj pisal pismo sorodnikom pokojnika. Oni so mi odgovorili, da so kristjani in poznajo pomen odpustanja. Odtlej smo si dopisovali prav vsak teden, dolgih 16 let in pol. Greh so mi odpustili in z njihovo pomočjo sem si odpustil še sam. Izgubil sem vse sodbe in prizive, na koncu pa so pred komisijo za pomilostitev izjavili, da sem njihov brat. Ko tega ne bi naredili, se danes ne bi mogel o tem pogovarjati. (af)

Javna dela v letu 2012

Strošek (v evrih)

Nabrežina: nova kasarna karabinerjev	6.448.000
Ribiško naselje: protipoplavna dela	460.000
Nabrežina: razsvetljava na igrišču	183.550
Srednja šola Sseljan: vzdrževanje	315.000
Šempolaj: razširitev šolskega poslopja	240.000
Kamnoseška šola (1. del)	330.000
Sseljan: ureditev kopaljšča Castelreggio	562.118
Ribiško naselje: urbana ureditev	300.000
Nabrežina: ureditev poljskih poti	101.619
Devin: parkirišče Ples	50.000
Vzdrževanja poslopij	20.000
Izredna vzdrževanja cest	30.000
Vzdrževanja šolskih poslopij	40.000

Skupaj **9.080.287**

Javna dela v letu 2013

Strošek (v evrih)

Devin: izredno vzdrževanje osnovne šole	600.000
Devin: popravilo strehe otroškega vrtca	145.000
Nabrežina: vzdrževanje nog. igrišča	180.000
Nabrežina: obnova trga (1. del)	545.000
Sseljan: vzdrževanje pokopaljšča	230.000
Naselje Sv. Mavra: ureditev parka	216.000
Arhiv urbanističnega urada (1. del)	350.000
Nabrežina-Postaja: ureditev poljskih poti	54.500
Sseljan: ureditev oken doma za ostarele	160.000
Sseljan: obnova poslopja Castelreggio	213.275
Mavhinje: obnova trga	130.000
Devin: prometna ureditev	1.513.487
Naselje sv. Mavra: ureditev razsvetljave	565.000
Ribiško naselje: utrditev otroškega vrtca	220.000
Vzdrževanje poslopij	10.000
Vzdrževanja cest	10.000
Vzdrževanja šolskih poslopij	10.000

Skupaj **9.359.388**

Javna dela v letu 2014

Strošek (v evrih)

Ribiško naselje: obnova trga	452.897
Ribiško naselje: urbana ureditev	136.757
Nabrežina: obnova trga	1.000.000
Arhiv urbanističnega urada (2. del)	350.000
Nabrežina: ureditev območja telovadnice	600.000
Devin: ureditev Bridarjeve hiše	105.000
Dopolnitev toponomastike	112.600
Vižovlje in Mavhinje: obnovitev štirn	20.000
Devin: parkirišče ob pokopaljšču	180.000
Vzdrževanje poslopij	10.000
Vzdrževanja cest	10.000
Vzdrževanja šolskih poslopij	10.000

Skupaj **2.988.254**

Skupaj javna dela v triletju 2012-2014 ... **21.427.929**

KULTURNI DOM - Na pobudo SKGZ in ZSKD proslavili 70-letnico OF in 20-letnico slovenske samostojnosti

»Dvignimo se iz močvirja zamer, zavisti, obtoževanja, nerganja in samoobjokovanja«

Ob kulturnem programu govor Alenke Florenin ter pozdrava Roberta Cosolinija in Boštjana Žekša

V programu, ki ga je po zamisli Marija Čuka režiral Boris Kobal, sta sodelovala združena pevska zboru Vasilij Mirk s Proseka in Vesna s Križa pod vodstvom dirigenta Rada Miliča. Kot recitatorja sta nastopila igralca Slovenskega stalnega gledališča Romeo Grebenšek in Nikla Panizon. Povezovala je Mairim Cheber

KROMA

Nedeljska prireditev, posvečena sedemdesetletnici Osvobodilne fronte slovenskega naroda in dvajsetletnici obstoja slovenske države, za katero sta dali pobudo SKGZ in ZSKD, je v nedeljo privabila v tržaški Kulturni dom množico obiskovalcev. Med gosti so bili tržaški župan Roberto Cosolini, senatorka Tamara Blažina, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš, predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Blaž Kavčič, svetovalec predsednika republike Slovenije, general Ladislav Lipič generalna konzulka RS v Trstu Vlasta Valenčič, predsednika SSO in SKGZ Drago Štoka in Rudi Pavšič in številni drugi javni delavci in upravitelji.

Prireditvi je dala ton s svetilnimi efekti uprizorjena predstava, osnovana na spletu partizanskih pesmi in recitacij partizanskih avtorjev. Nastopila sta združena pevska zboru Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela in Vesna iz Križa pod vodstvom dirigenta Rada Miliča in ob spremljavi harmonikarja Jarija Jarca. Poezije pa sta podala igralca SSG Nikla Panizon in Romeo Grebenšek, dogajanje na odru pa je povezovala Mairim Cheber. Predstavo je režiral Boris Kobal

Alenka Florenin

KROMA

po zamisli Marija Čuka. Tradicionalni recept z dobro izvedbo in nekaterimi svežimi postavitvenimi oprijemi je pri občinstvu naletel na topel sprejem, saj je očitno to bilo tisto, kar je od prireditve pričakovala.

Publiko je najprej nagovoril tržaški župan Roberto Cosolini, ki je svoje pozdravne besede začel v slovenskem jeziku. O obeh obletnicah je dejal, da predstavljata pomembna mejnika za

Boštjan Žekš

KROMA

prijateljsko slovensko državo, idejno sporočilo obeh pa ni samo stvar preteklosti, kajti vrednote, ki ju vsebujeta, so trajnega pomena in jih je potrebno prenesti na mlajše generacije. Župan se je tudi dotaknil kriznega trenutka, ki kliče k budnosti, kajti zoperstaviti se je treba poskusom širjenja sil in idej, ki spodbujajo nestrpnost in teptanje človekovih pravic.

Za ministra Boštjana Žekša je prav,

Roberto Cosolini

KROMA

da se skupaj praznujeta obletnici OF in samostojnosti slovenske države, kajti med njima je neposredna zveza: Če ne bi bilo upora proti okupatorju, ki ga je sprožila in vodila OF, tudi samostojne Slovenije danes ne bi imeli. »Zgodovina slovenskega naroda je sestavljena iz bleščečih trenutkov, ki je vsak zase neke vrste čudež«, je dejal Žekš in spomnil na protestante, s katerimi je nastal slovenski jezik, pa na Prešerna, ki je pisal kot Schiller ali Goethe. Tako je bil neke vrste čudež tudi slovenski upor, kot izjemen dosežek, ki je pozneje omogočil, da smo prišli do svoje države, je dejal minister in izrekel ugotovitev, da je slovenski narod v ključnih trenutkih vedno znal sprejeti pravo odločitev.

Slavnostna govornica na nedeljski prireditvi je bila sovedenjska županja in kulturna delavka Alenka Florenin, ki je med drugim povedala: »Ali čutite, da se tla majojo pod nogami, ne le nam Slovincem, ki smo med najmanjštevilnimi narodi v Evropi, ne le Grkom, Italijanom: vsem Evropejcem se odstirajo črna gospodarska obzorja in odpirajo obdobja negotovosti, brezupa, malodušja. Plemenite težnje velikanov evropske polpretekle zgodovine, državnikov največjih evropskih narodov, ki so postavili temelje skupni Evropi in tako skušali odpraviti vsako možnost novih nesoglasij in egoizmov, ki so v prejšnjem stoletju privedli do dveh nečloveških vojn, se razblinjajo v pohlepu finančne požrešnosti, sindromu nezmožnosti in nadoblasti zahodne družbe ter fobiji črnega moža, ki nam streže po delu, ogroža varnost naših razkošnih domov, se polasča naših mest in se vsiljuje v naše šole. Dolgo smo živeli v izobilju in prepričanju, da tem časom ne bo nikoli odbila ura.

Pa je odbila, udarci njenih kazalcev so jasni, odločni, usodni. Ne moremo niti reči, da nas niso obvestili, da nas je nevihta doletela popolnoma nepripravljene. Odkar je svet eno samo virtualno omrežje, se opozorila k spoštovanju primarnih naravnih in človeških elementov milijonsko množijo po spletnih straneh, forumih, blogih in ne vem še čem. Alarmizmi, medijski terorizem, zamah z roko in skrbi ni več, a le za kratek čas«, je dejala Floreninova in nadaljevala:

»Evropa potrebuje novo odporniško gibanje, kot se je oblikovalo pred sedemdesetimi leti. Upreti se moramo površnosti odnosov, kričavosti, zavisti, ljubosumnju, omalovaževanju, apatiji in brezbriznosti. Množice »indignadosov« po najbogatejših evropskih in ameriških mestih, arabska pomlad, propad kapitalističnega ekonomskega modela, ki je odvzel mladim generacijam upanje v samostojno življenje brez denarne pomoči staršev in celo nonotov, starejšim pa sanje po pravičnem uživanju zaslužene pokojnine, nas morajo streziniti do take mere, da bomo znali ponovno seči po vrednotah, ki edine lahko osmislijo naše življenje in nam omogočajo, da hodimo po svetu pokončno, z dvignjeno glavo in neustrašnim pogledom. Pokončno in neustrašno je mrzlega 15. decembra pred tudi 70-letni korakal na opensko strelišče Pinko Tomazič, z njim so smrti naproti dostojanstveno stopali Ivan Ivančič, Simon Kos, Viktor Bobek in Ivan Vadnal.«

Alenka Florenin je spomnila na dejstvo, da se je za Slovenijo pred dvajsetimi leti začelo novo zgodovinsko obdobje, polno navdušenja, optimizma in pričakovanja, da bo odtlej vse lepše, boljše, pravičnejše. Uspehi na gospodarskem in političnem področju so botrovali k vstopu v Evropsko unijo in prevzemu skupne valute pa tudi k postopnemu oddaljevanju ljudi od smisla za skupno dobro. »Slovenski državljan je kot drugje v zahodni družbi postal predvsem potrošnik, posameznik, ki skrbi najprej za lastno dobro: zanos, ki je preveval ljudi ob osamosvajanju in v prvih letih samostojnosti, pa počasi izgoreva. Slovenija ima ogromen človeški in naravni kapital, ki lahko pripelje državo do nove uspešne prihodnosti, seveda ob zavesti vseh državljanov, v prvi vrsti voditeljev, da je treba svojo domovino najprej ljubiti in spoštovati in da mora vsakdo na tej poti prispevati svoje najboljše moči«, je še povedala govornica in svoj nagovor zaključila s pozivom:

»Mir, svoboda, pravica niso nekaj za vselej danega, trdnega, trajnega: v vrtincu sodobnega življenjskega ritma se premalokrat zamislimo nad doprinosom, ki ga lahko vsakdo izmed nas prispeva k izboljšanju življenjskih pogojev in bolj osveščeni družbi. Kriza, strah pred negotovo ekonomsko prihodnostjo in razmajani medčloveški odnosi nam odzirajo moči in jemljejo energijo, da bi dvignili glas zoper vse krivice in nedoslednosti današnjega časa ali preprosto ponudili svoj delež pri premagovanju težav, ki nam jih nalagajo današnje razmere. Prevzemati si moramo odgovornost za skupno usodo, za vse, kar se dogaja okrog nas, prelaganje krivde in bremen na druge nam ne sme biti opravičilo za pasivno spremljanje dogodkov. Dvignimo se iz močvirja zamer, zavisti, obtoževanja, kritiziranja, nerganja, samoobjokovanja. Dvignimo se - samozavestno, odločno, zagrizeno, OF-ovsko!« (du)

Sladki božič na Opčinah

6. decembra in
od 19. do 24. decembra

Naj te vodi Zvezda!

Ob tvojih božičnih nakupih
zaupaj trgovskim obratom,
ki izpostavljajo sledeči motiv.

FRIULI VENEZIA GIULIA
www.turismofvg.it

Camera di Commercio
Trieste

CONFCOMMERIO
IMPRESE PER L'ITALIA
TRIESTE

NOLEGGIO STAND
FLASH
AGENZIA DI PUBBLICITÀ
ENERGIA NELLA COMUNICAZIONE

ZKB | 1908 credito cooperativo del carso
zadružna kraška banka

comune di trieste
assessorato commercio e agricoltura

Konzorcij Centro in Via
insieme a opicina
skupaj na opčinah

Vam vošči
vesele praznike

PREFEKTURA - Zaključek projekta Odmevi združene Italije v Trstu

Rezultat dela višješolcev na spletni strani prefektore

Pri projektu združenja Radici&Futuro so sodelovali dijaki licejev Galilei, Carducci in Prešeren

Če na spletni strani tržaške prefektore (www.prefettura.it/trieste/multidip/index.htm) kliknemo desno zgoraj na okence, posvečeno 150-letnici združitve Italije, dobimo tudi prispevke dijakov tržaških licejev Galilei, Carducci in Prešeren (slednje tudi v slovenskem jeziku), posvečene odzivu, ki jih je v drugi polovici 19. stoletja v Trstu, ki je bil takrat še pod Avstrijo, sprožila združitve Italije 17. marca 1861. Projekt, ki se je pravkar zaključil, je nosil naslov Odmevi združene Italije v Trstu, nastal pa je na pobudo združenja Radici&Futuro v sodelovanju z mrežo omenjenih licejev ter pod pokroviteljstvom prefektore. Dijaki so pod mentorstvom svojih profesorjev opravili vrsto raziskav, od primerjave med nekdanjim in sedanjim Trstom do primerjave med italijanskim Risorgimentom in programom Zedinjene Slovenije.

Projekt so marca letos predstavili v prostorih tržaške prefektore (prve izsledke pa že aprila v Turinu) in prav tam je večeraj dopoldne potekalo tudi sklepno dejanje s predstavitvijo rezultatov in podelitvijo priznanj. Kot je poudaril predsednik združenja Radici&Futuro Mario D'Arrigo, je pri projektu sodelovalo okoli sto dijakov in petnajst profesorjev-mentorjev licejev Galilei, Carducci in Prešeren, cilj pa je bil, da mladi tako italijanskega kot slovenskega jezika opravijo kritičen razmislek o stvarnosti tukajšnjega ozemlja v odnosu do procesa združevanja Italije, sočasno pa da si prizadevajo, da to stvarnost spozna tudi preostala Italija.

S čim so se dijaki omenjenih šol ukvarjali in kaj so vzeli pod drobnogled, so orisale Irene Sirotych za licej Galilei, Fiorella Cau Mandorino za licej Carducci in Caterina Ducci Novelli za licej Prešeren. Na liceju Galilei so opravili primerjavo med habsburškim Trstom iz polovice 19. stoletja in današnjim mestom, v pretres pa so vzeli tudi tržaško toponomastiko, ki je vezana na združitve Italije, medtem ko so skupaj z vrstniki z liceja Carducci obravnavali lik irendentista Guglielma Oberdan(k)a, na liceju Carducci pa so se posvetili tudi pojavu izseljevanja in rokovnjaštva, ki je bil značilen za Italijo v 19. stoletju, a ne za Trst. Dijaki liceja Prešeren pa so med svojim delom odkrili veliko skupnih točk med programom Zedinjene Slo-

Predstavniki sodelujočih šol s prefektom Giacchettijem

KROMA

venije in italijanskim prepovedom, katerega so primerjali tudi s sorodnimi gibanji pri drugih slovanskih narodih (npr. pri Poljakih, Čehih, Hrvatih in Srbih). Raziskovali so tudi, kako so o združitvi Italije pisali takratni slovenski časopisi, posvetili pa so se tudi prvim Slovincem, ki so leta 1866 prišli pod Italijo, se pravi beneškim Slovincem. Pri svojem delu so dijaki omejenih šol iskali podatke po spletu, v knjižnicah in arhivih, za vse veljajo pa besede Caterine Ducci Novelli, da je bila to lepa priložnost: »Odkrili smo poglavja zgodovine, ki jih prej nismo poznali.«

Dijakom in profesorjem je čestital tržaški prefekt Alessandro Giacchetti, za katerega je pomenljivo, da so tukaj mladi italijanski državljani poudarili pripadnost »teji lepji naciji«, kot se je izrazil. Ob priznanjih, ki so jih ob tej priložnosti prejeli mentorji in predstavniki šol, pa je tu treba omeniti tudi priznanja, ki so jih bili deležni nekateri sodelavci v pobude z naslovom Leto 1861 in okolica v Trstu, kjer so posebej za spletno stran prefektore nastali prispevki o osebnostih in dogodkih, ki so značilni za Trst v obdobju združitve Italije. (iž)

KAVARNA SAN MARCO - Drevi ob 20.30

Slovenski nemi film V kraljestvu zlatoroga

V kavarni San Marco (Ul. Battisti 18) se nadaljuje niz večerov gorskega filma Alpi Giulie Cinema, ki ga prireja kulturno združenje Monte Analogo. Na današnjem, tretjem večeru gorskega filma bodo ob 20.30 predvajali slovenski nemi dokumentarni film *V kraljestvu zlatoroga* Janka Ravnika. Letos obhajamo namreč 80-letnico krstne uprizoritve tega prvega slovenskega celovečernega igranega filma posvečenega goram.

Film v produkciji kluba Skala delno pripoveduje o tako imenovani zlati navezi plezalcev – Jožu Copu, Mihi Potočniku in Stanku To-

minšku, ki se odpravijo proti vrhu Triglava. Vsebina je preprosta in pripoveduje ravno o vzponu na slovenski najvišji vrh, »v kraljestvo Zlatoroga«. Spotoma srečajo gozdarje, kosce in pastirje, kamera pa posname delo, ki ga v gorah opravljajo. Film hoče biti v prvi vrsti izraz ljubezni do slovenske zemlje in njenih ljudi. Drevišnjega predvajanja se bo med drugimi udeležil slovenski alpinist Peter Podgornik.

Prihodnje srečanje bo 13. decembra ob 20.30, ko bo na platnu zaživel avstralski Crossing the ditch Grega Quaila.

USTVARJALNOST - V nedeljo v kavarni San Marco

Podelili »obmejne nagrade« natečaja Scrittura di frontiera

Letošnji nagrajenci (odsotna sta bila Ciril Zlobec in Fouad Allam) z občinskim odbornikom Marianijem in predsednico Rino Anno Rusconi

KROMA

V kavarni San Marco so v nedeljo podelili mednarodne nagrade »Trieste Scrittura di Frontiera« (Zapisi ob meji), ki jo že trinajsto leto zapored prireja društvo Altamarea.

Dobitnik nagrade za življenjsko delo, ki jo v spomin na Claudia H. Martellija podeljuje tržaški PEN klub, je bil kot znano Ciril Zlobec. Slovenski pesnik in pisatelj se nedeljskega nagrajevanja ni udeležil zaradi smrti v družini. Odsoten je bil tudi sociolog alžirskega rodu Khaled Fouad Allam, dobitnik nagrade, ki jo Altamarea podeljuje »pričevalcu našega časa«.

Slovesnosti v prijetnem okolju tržaške kavarne se je udeležilo veliko ljudi, med njimi tudi tržaški župan Roberto Cosolini in kulturni odbornik Andrea Mariani. Vodila sta jo Mario Mirasola in Rina Anna Rusconi, za klavirske vložke je poskrbel Bruno Jurcev. Nagrado za literarno kritiko je prejel univerzitetni docent in kritik Elvio Guagnini, gledališko nagrado pa Francesco Macedonio, gledališki režiser in soustanovitelj stalnega gledališča Contrada.

Mednarodno nagrado za književnost je prejel nemško-tržaški pisatelj Veit Heinichen, za avtorsko poezijo pa goriški pesnik Alberto Princis.

BAKLADA - Jutri Kovček za Ido in ostale deportirance

Tržaška judovska skupnost prireja jutri baklado v spomin na deportirance. Datum ni bil izbran po naključju: ravno 7. decembra leta 1943 je namreč iz Trsta odpeljal prvi konvoj Judov proti koncentracijskemu taborišču v Auschwitzu. Na vagone za živino je tistega dne stopilo 159 oseb, od teh pa se je domov vrnilo le devet. Med njimi je bila tudi Ida Marcara, ki je pred nekaj tedni umrla. Ida naj bo torej simbol vseh žrtev nacifašističnega preganjanja.

Tiha baklada bo ob 18.30 štartala z Borznega trga, od tam, kjer je Ida živela, in nadaljevala vse do železniške postaje. Tržaška judovska skupnost vabi vse udeležence, naj s seboj prinesejo kovček oz. nekaj, kar bi vzeli s seboj, ko bi morali na silo zapustiti svoj dom, ne da bi vedeli, kam nas pošiljajo. Vse manj je namreč danes živih prič, zato smo mi poklicani, da se takih dogodkov iz preteklosti spominjamo in opozarjamo na vse, ki so takrat izgubili življenje.

Na začetku spreveda bodo pohodniki nosili transparent z besedami Vere Vigevani Jarach, ene izmed mater Plaze de Mayo, ki je zapustila Italijo pred rasnimi zakoni.

Sejem in delavnica v Štali

V okviru prireditve Veseli december vabi SKD Vigred danes od 15.30 do 18.30 na Miklavžev sejem ročnih del, koledarjev in knjig. V spodnjih prostorih so na ogled izdelki Združenja staršev COŠ S. Gruđen in otroškega vrtca, medtem ko si obiskovalci lahko ogledajo fotografije »zimskega čara« Miloša Zidariča, Nataše Peric, Janka Kovačiča in Barbare Drago. Ob 17. uri bo delavnica Miklavževih poljubčkov s strokovnjakinjo za zdravo prehrano Marijo Merljak. Gostja bo pojasnila, kako lahko zdrava prehrana pomaga lajšati težave ob prazničnih dneh in kako izvirno, zdravo in poceni obdarimo svoje drage. Sredi šempoljskega trga pa se že bohoti košata smreka, ki so jo kljub dežju postavili člani SKD Vigred, Združenje staršev pa je pripravilo okraske.

OGS spet na Antarktiko

Vsodržavni inštitut za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko (OGS) se je odločil za novo, že drugo ekspedicijo na Antarktiko. Včeraj je tja odpotovala morská biologinja Marina Mont. Tam bo preživela poldrugi mesec dni in poglobila se bo v analizo mikroorganizma tintinide v planktonu, ki je izraz hudih klimatskih sprememb, predvsem v polarnih predelih sveta.

Ameriški generalni konzul včeraj na obisku v Trstu

Tržaški župan Roberto Cosolini je včeraj gostil generalnega konzula Združenih držav Amerike v Milanu Kylea R. Scotta, ki je Trst prvič obiskal pred tridesetimi leti. Pogovor ju je vodil v razvoj znanstvenega turizma in promocijo raziskovalnih centrov pri nas, v izmenjavo tehnoloških inovacij in v ustanovitev mednarodnega visokokakovostnega izobraževalnega pola, razvoj univerzitetnega sistema, potrebo po investiranju v infrastrukturo za razvoj pristanišča ter v razvoj železniških povezav s sosednjo Avstrijo. Ameriškega gosta je nato v vladni palači na Velikem trgu sprejel še tržaški prefekt Alessandro Giacchetti.

Zvesti vrtnar na Pončani

Kulturno združenje Tina Modotti vabi drevi ob 20.30 v Ljudski dom na Pončani (Ul. Ponziana 14) na predvajanje napetega trilerja *The constant gardener* (Zvesti vrtnar) Fernanda Meirellesa. Režiser v njem razkriva temna stran globalizacije, zgodbo o zaroti, zaradi katere eni bogatijo, medtem ko nedolžni umirajo.

Jazz v Domu glasbe

V Domu glasbe (Ul. Capitelli 3) bo danes od 16. do 18. ure masterclass z jazz zvezdnikom Bebom Ferro (akustična kitara) in Paolinom Dalla Porta (kontrabas). Gosta bosta nato nastopila ob 21. uri v baru Knulp v okviru krožka Jazz Thelonious.

Terorizem sedemdesetih let

Na oddelku za zgodovino tržaške univerze že nekaj časa prirejajo predavanja o terorizmu v Italiji v sedemdesetih letih preteklega stoletja. To so bila svinčena leta, ko so akcijam rdečega terorizma sledili atentati z zagonetnim političnim ozadjem, ko je dokončno ugasnilo upanje v radikalno spremembo italijanske družbe in v prenovo italijanske politike. V dvorani Baciocchi (na križišču z Ul. Lazzaretto Vecchio) bo danes ob 17. uri Gabriele Donato spregovoril o rdečih brigadah, jutri pa bo ravno tam Giorgio Mezzalira predstavil terorizem na Južnem Tirolskem.

Pravljice pri Sv. Jakobu

V knjižnici Quarantotti Gambini pri Sv. Jakobu (Ul. delle Lodole 7/a) bodo danes od 16. do 18. ure naši najmlajši lahko prisluhnili najrazličnejšim pravljicam v okviru projekta Nati per leggere.

POEZIJA - Mednarodni festival Trieste poesia

Ob dominikanskem poetu Reiu Berroi nagrajena tudi prevajalka Jolka Milič in Milan Rakovac kot pesnik za mir

Štirinajsta izvedba Mednarodnega festivala Trieste poesia, ki se je minuli teden odvijala v Trstu, se je v petek zvečer sklenila s slovesnostjo v kavarni Tommaso. Organizatorji so ob tej priložnosti osrednjo istoimensko prireditveno nagrado podelili dominikanskemu pesniku Reiu Berroi; ostali priznanji, »Gerald Parks alla traduzione« in »Anthares - Un poeta per la pace«, sta šli Jolki Milič oziroma Milanu Rakovacu.

Uvodni del slovesnosti je potekal v znamenju branja pesmi, ki so jih prisotnim podali udeleženci festivala Velvet Afri, Maddalena Bergamin, Renzo Maggiore, Annadina Mengaziol, Franjo Matanović, Cristiano Mautarelli, Furio Pirlan in Maria Sanchez Puyade.

V utemeljitvi nagrade je umetniški vodja festivala, Gaetano Longo, izpostavil velik doprinos Miličeve k širitvi in torei k poznavanju slovenskih avtorjev na apeninskem polotoku ter italijanskih na Slovenskem. Nagrajenka se je v svojem značilnem humoristično začinjenu posegu spomnila preminulega prijatelja Geralda Parksa, ki je poučeval na tržaškem vseučilišču in podčrtala, da ji predstavlja poezija, »ki je od vseh zaničevana,« vselej vir radosti. Ni pa vedno tako razmišljala: dokler ni odkrila »glasbe, ki je v njej,« je ni pravilno vrednotila. Branje stihov v kateremkoli jeziku posreduje bralcu veselje. »Čeprav smo prevajalki z razmišljanjem papirnate tržaške multikulturalnosti, pač pa underground Trsta, ki je resnično večkulturna.«

Istrskega pesnika Milana Rakovaca, kateremu je priznanje vročil predsednik tržaške Hrvatske zajednice Damir Murković, so na festivalu v prvi vrsti nagradili zaradi njegove »spodobnosti po-

Prejemniki priznanj, z leve: Rei Berroa, Jolka Milič in Milan Rakovac

KROMA

vezovanja intelektualcev in umetnikov, ki živijo in delajo v obmejni regiji, kar lepo potrjuje projekt Forum Tomizza.« Dobitnik nagrade je v svojem zahvalnem posegu dopadljivo izrazil zadovoljstvo in ocenil, da prejeto priznanje »ni odraz določene papirnate tržaške multikulturalnosti, pač pa underground Trsta, ki je resnično večkulturna.«

Spored se je nadaljeval z nagrajevanjem zmagovalca 6. izvedbe Trieste International Poetry Slam, v Salernu rojenega in v Turin priseljenega mladega Alfonsa Marie Petrosina, ki je prisotnim ponudil v

poslušanje zanimivo in z emocionalnega vidika vsekakor prepričljivo delo.

Odkar so festival pred 13 leti ustanovili, ga je tokrat prvič v imenu občinskih oblasti obiskal odbornik za kulturo Andrea Mariani, ki je podčrtal, kako iz majhnih in resničnih prireditev, kakršna je ta, lahko nastanejo »velike stvari.«

Zaključni del srečanja je potekal v znamenju vsekakor vehementnega nastopa osrednjega festivalskega nagrajenca, latinsko-ameriškega avtorja Berroa, v delih katerega organizacijski odbor, ki vsako leto izbere in nagradi pesnika svetovnega slo-

vesa, izpostavlja »dialog posameznika z lastno moralo, ki jo spremljajo licemerstva, prepričanja, zmagoslavja in porazi.« Njegova poezija, z elegantnim in neposrednim jezikom, predstavlja tudi parodijo dogem in obveznosti, ki spremljajo človekovo življenje, so ocenili. Stihe, ki se lotevajo socialnih, političnih in drugih razširjenih državljanjskih tematik ter nepravilnosti, ki so prisotne na našem planetu, je v italijanskem prevodu poslušalcem vzorno podal gledališčnik Maurizio Zaccagna. Prireditev se je sklenila z uspavanko, ki jo v Srednji Ameriki starši berejo svojim otrokom. (Mch)

ZGONIK - V nedeljo na odru športno-kulturnega centra

Denis Novato in muzikantje Evrope ogreli množico ljubiteljev narodnozabavne glasbe

Ko je Denis Novato s svojim triom, igraje prikorakal na oder Športno-kulturnega centra v Zgoniku in je občinstvo v hipu začelo spremljati z ritmičnim ploskanjem, je postalo takoj jasno, da koncertna prireditev ne bo potrebovala »ogrevanja«. Dolg večer narodnozabavne glasbe Denis Novato in muzikantje Evrope, ki ga prirejajo strokovnjaki za množične dogodke društva DrugaMuzika pod pokroviteljstvom občine Zgonik in Urada RS za Slovence po svetu, je po treh izvedbah že tradicija za ljubitelje te vrsti in ker dober glas seže v deveto vas, se je število gledalcev letos dodatno povečalo.

»Narodnozabavna glasba živi tudi v zamejstvu« je rekel Novato ob pogledu na polno zaseden parter in tribuno, zadovoljen in hvaležen zaradi izkazane navezanosti in navdušenega sprejema, katerega so bili dele-

žni tudi njegovi gostje. Vsakoletno srečanje je namreč dogodek, s katerim tržaški virtuoz povabi v domače kraje skupine in soliste, ki so v tistem letu delili z njim delček bogate, mednarodne koncertne dejavnosti.

Kot protagonisti pomembnega poglavja v zgodovini narodnozabavne glasbe so bili osrednji gostje Fantje s Praprotna, ki bodo kmalu praznovali petdesetletnico skupnega delovanja, žal pa brez pred kratkim preminulega Lojzeta Slaka, katerega so bili zvesti sodelavci od leta 1964. V njihovih glasovih se pokaže izkušnja pevcev, ki so se predstavili tako s petjem a cappella kot ob spremljavi tria Denisa Novata, s katerim so se poklonili Slaku z izvedbo nekaterih znanih viž kot je Ta sosedov Francelj. Izvedba priljubljene V dolini tih je kot najbolj občuten poklon doživela stoječe ovacije zadovoljne pu-

blike. Med mlajšimi generacijami pa nadaljuje ugledno tradicijo Sašo Avsenik, ki je leta 2008 ustanovil svoj ansambel in s tem razveselil dedka, ki mu pomaga in ga spodbuja na začetku te koncertne poti. Imeti tako ime odpira veliko vrat in je hkrati velika odgovornost, je priznal hvaležen vnuk, ki s svojim sedemčlanskim ansamblom črpa iz družinske zakladnice skladbe kot je romantična ljubzenska izpoved, ki jo je Slavko namenil Brigiti, Ti si najlepša.

Za roza-kvoto so poskrbele Navihanke, ki so z živahnimi in poskočnimi nastopom počastile svoje ime. Dekleta so priznala, da je glasba zanje hobi, prav gotovo pa je preprosto veselje postalo veliko več v desetletni koncertni karieri, ko so se uveljavile po dopadljivi glasbi in ne nazadnje zaradi prepoznavnega imidža, ki ga je moški del občinstva zelo cenil tudi ob tej priložnosti.

Mlade in vesele glasbenice se v nastopih in besedilih poigravajo z določenimi ženskimi stereotipi, a so z učinkovitimi izvedbami in nastopom pokazale, da igranje ni šala.

Najmlajša skupina na programu so bili kraško-hrvaški Zauberschwing Quintet, ki sodelujejo komaj nekaj mesecev in zaenkrat »podpisujejo avtograme samo na facebooku«. Začetek pa kaže potencialni razvoj hudo mušnih glasbenikov, ki se uspešno preizkušajo v kanoničnih točkah narodnozabavnih ansamblov kot je prikaz bravuroznosti baritonista v čim širšem razponu.

Kljub mladim letom sodelujejo že od leta 2004 in tri leta s koncertno dejavnostjo člani ansambla Kraški muzikanti, ki dobesedno rastejo z glasbo z očitnim napredovanjem in so tokrat navdušili publiko z gorskimi vtisi in prepričljivim duetom valčka Pastirček.

Nosilec večera Denis Novato je potrdil svoj sloves z ustvarjalnimi izvedbami, pri katerih sta v triu z njim igrala slovenska glasbenika, člana skupin Mooskirchner in Krieglacher, pri nekaterih skladbah pa se pridružil še nizozemski harmonikar Loui Herinx. Za šalo je Novato, z bravuroznim pristopom prijel še za čisto majhno diatonično harmoniko, ki mu jo je v preizkus in izziv izročila voditeljica Katja Tratnik, ki je prijetno in sproščeno povezovala točke z duhovitimi pogovori s protagonisti tega večera starih in novih nostalgčnih valčkov in poskočnih polk. Po že preverjeni formuli so se kratke točke zvrstile v tekočem dogajanju, da je publika po treh urah koncerta želela še nadalje uživati ob sproščujočem vzdušju in združeni glasbeniki so pod odrom, veselo poskrbeli za vrsto improviziranih dodatkov.

ROP

Denis Novato je v nedeljo nastopil tudi v prijetni družbi Navihank

KROMA

TK ZET IES

vabimo

NA KAVO S KNJIGO

s prof. dr. ANO KRAJNC
predsednico Sveta mreže slovenskih
univerz za tretje življenjsko obdobje

v Tržaški knjigarni,
jutri, 7. decembra, ob 10.00

kavo bo ponudil Qubik
caffè

Včeraj danes

Danes, TOREK, 6. decembra 2011
MIKLAVŽ

Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 16.21
- Dolžina dneva 8.51 - Luna vzide ob
14.46 in zatone ob 4.24

Jutri, SREDA, 7. decembra 2011
AMBROŽ

VREME VČERAJ: temperatura zraka
12,2 stopinje C, zračni tlak 1003,3 mb
ustaljen, vlaga 95-odstotna, brezvetrije,
nebo oblačno, morje skoraj mirno,
temperatura morja 13,5 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 5., do srede, 7.,
ter v petek in v soboto,
9. in 10. decembra 2011

Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Istrska ulica 18/B (040 7606477), Škedenjska ulica 44 (040 816296).
Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Istrska ulica 18/B, Škedenjska ulica 44, Trg Libertà 6.
Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Libertà 6 (040 421125).

Četrtek, 8. decembra 2011
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Istrska ulica 18/B, Škedenjska ulica 44, Trg Libertà 6, Bazovica.
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Istrska ulica 18/B (040 7006477), Škedenjska ulica 44 (040 816296).
Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Istrska ulica 18/B, Škedenjska ulica 44, Trg Libertà 6.
Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Libertà 6 (040 421125).

www.farmacisti.trieste.it
118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.
Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Osmice

BERTO IN VASILIJ PIPAN sta odprla osmice v Mavhinjah št. 22 d. Vabljeni! Tel. št.: 040-299453.
OSMICA je odprta pri Davidu v Samatorci št. 5. Tel. 040-229270. Vabljeni!
OSMICO je odprl Zidarič, Praprot št. 23.

Kdo je bolj presenetil?

Kratka anketa PD o Jadranu in Boru med igralci in trenerji

Martina Pecchiar zdaj odločno meri na SP

Primorje boljše od Brega

POGLED Z VEJE • Marij Čuk

Japonska ni Italija

STRAN 13

Veliki 360°

Nastja Milič

STRAN 22

Na svetovnem prvenstvu v Perthu odličen prvi dan za dvojico JK Čupa

15

Visoko priznanje Planinske zveze Slovenije za Viktorja Stoparja (ŠZ Sloga)

21

Tri zamujene priložnosti

20

 ALI ALI
Christian Brisich 22

 VSI SMO BILI ŠPORTNIKI
Igor Komel 22

3 **VPRAŠANJA**
Dimitri Batti 12

 TA JE PA DOBRA
 12

Štiri plus ena

Gol!

Kazen mora biti

Brezračni prostor

Z vso silo

GORICA - Občina se je pripravila na zimo

Za čiščenje cest imajo načrt in tri snežne pluge

V nakup nove opreme vložili dvajset tisoč evrov - Proti kritikam GSP naprave

Goriška občina je kupila dva snežna pluga, s katerima je opremila tovornjak cestne službe in terensko vozilo mestne ekipe civilne zaščite

BUMBACA

Potem ko je lanskega decembra sneg povzročil velike težave v središču Gorice, so se na goriški občini odločili za nakup dveh novih snežnih plugov. »Namestili smo ju na tovornjak občinske cestne službe in na terensko vozilo mestne ekipe civilne zaščite. Zdaj imamo za pluzenje snega na razpolago tri vozila, saj je treba omenjenima dvema dodati še večji tovornjak znamke Mercedes s snežnim plugom, ki smo ga nabavili lani, letos pa bomo še dodatno opremili. Ob kesona za sol in gramoz bomo namreč namestili še dva rezervoarja za solno raztopino, ki je za taljenje snega boljša od soli,« pojasnjuje občinski odbornik Francesco Del Sordi, ki je včeraj z goriškim županom Ettorejem Romolijem na parkirišču pri Rdeči hiši predstavil novosti občinske cestne službe za letošnjo zimo. Pri pripra-

vi načrta proti posledicam sneženja so na goriški občini vzeli v poštev izkušnje, ki jih imajo v Innichenu - San Candidu, v Bocnu in Trentu. Po njihovem zgledu bodo ob začetku sneženja snežinke razpihali s pihalniki, potem pa bodo taljenje snega na cestah spodbudili s solno raztopino, ki se zelo dobro oprime cestišča. Za posipavanje imajo na voljo tudi 120 ton treh vrst soli: kameno sol bodo uporabljali, ko je temperatura tik pod lediščem; v primeru nižjih temperatur - tja do deset stopinj pod ničlo - bodo ceste posipavali z natrijevim in magnezijevim kloridom.

»Med lansko zimo so nas kritizirali, da ulic nismo primerno čistili, čeprav je v resnici tovornjak s cestnim plugom prevozil preko tisoč kilometrov. Letos tovrstnih polemik ne bo mogoče podpiho-

vati: na razpolago bomo imeli tri vozila, in torej ne več samo enega, poleg tega pa jih bomo opremili z GPS napravo, ki bo med pluzenjem cest zbirala vse podatke o prevoženih kilometrih in počiščenih območjih,« poudarja Del Sordi in pojasnjuje, da je nakup dveh novih snežnih plugov, GPS naprav in druge opreme stal okrog 20.000 evrov. Za čiščenjem pločnikov in stranskih ulic razpolagajo na občini še z manjšim tovornim vozilom ter z vozičkoma in frezama za posipavanje soli, seveda pa morajo svoj doprinos zagotoviti tudi občani sami. Na podlagi zakonskih predpisov morajo stanovalci očistiti pločnik pred svojimi domovi, za delavce cestnih služb pa je zlasti pomembno, da se Goričani med sneženjem ne odpravljajo z avtomobilom po mestu, saj na ta način ovirajo vozila za pluzenje snega. (dr)

TRŽIČ - Občina Več soli in denarja

Pločnike morajo čistiti stanovalci

Na zaostritev vremenskih razmer se pripravljajo tudi v Trziču. »Predvideti, koliko snega bo zapadlo med letošnjo zimo, je nemogoče, saj je vreme vse bolj nepredvidljivo, zaradi česar je tudi težavno odločiti, koliko sredstev zagotoviti v ta namen. Spričo te premise smo se odločili, da letos namenimo nekaj več denarja za občinski načrt proti sneženju, ki ga naši funkcionarji že smelo pripravljajo,« pojasnjuje trziški občinski odbornik Paolo Frittitta. Po njegovih bodo v trziški občinski plan proti posledicam sneženja vključili tudi možnost, da bi se v najbolj kritičnih točkah za pluzenje cest posluževali zunanje pomoči. Poleg tega bodo na trziški občini poskrbeli, da bodo imeli na voljo zadostno količino soli za posipavanje cest, pomoč pa seveda pričakujejo tudi od domačinov, ki so tudi zakonsko obvezani k čiščenju pločnikov pred svojimi domovi.

Kot znano je sneg lanskega decembra povzročil velike težave tudi v Trziču in okolici, kjer so bile nekatere ceste več časa neprevozne zaradi debele snežne plasti. Zlasti sta bili zasneženi pokrajinska cesta, ki iz Selc vodi preko Doberdoba do Devetakov, in državna cesta št. 55, ki gre skozi Jamlje in Dol. Od Štivanja pa vse do Gabrij je zapadlo toliko snega, da so v noči med 16. in 17. decembrom lanskega leta državno cesto kratkoma zaprli, k čemer je prispevalo tudi nezadostno pluzenje cestnega podjetja ANAS.

Zapora na avtocesti

Zaradi gradbenih del bo danes med 10. in 16. uro veljala popolna zapore prometa na odseku med avtocestno postajo pri Vilešu in priključkom na avtocesto. Avtomobilisti, ki bodo vozili iz Gorice proti avtocesti, bodo morali izstopiti pred Vilešem in nato ponovno zapeljati na avtocesto pri cestninskih postajah pri Redipulji oz. Palmanovi.

Zadnji poklon Krizmančiču

V Tumovi dvorani KB Centra v Gorici bo danes ob 18. uri žalna seja v spomin na dolgoletnega ravnatelja goriške Glasbene matice, glasbenika in kulturnega delavca Silvana Krizmančiča.

PM10 v Trziču in Gorici

V Trziču in Gorici so že tri dni zapored izmerili previsoko stopnjo prašnih delcev PM10 v zraku. Če bo stopnja onesnaženosti tudi danes preseгла najvišjo dovoljeno vrednost, bodo v Trziču med 15. in 18. uro uvedli popolno zapore prometa v območju med ulicami Serenissima, Volta, Parini ter drevoredoma San Marco in Verdi, v Gorici pa bo stopila v veljavo prestop uporabe pihalnikov za čiščenje cest.

Vlomilka na delu

V nedeljo je v Vrtojbi neznanec vstopil v hišo skozi odklenjena vrata v pritličju; v otroški sobi je našel zlatino in ročno uro, nekaj gotovine pa v spalnici. Neznanec je vlomil tudi v Batujah. Vstopil je tako, da je razbil steklo na balkonskih vratih; ukradel je nekaj denarja in zlata. (km)

Na cesti ranjena ženska

V nedeljo je na Dolgi njivi na cesti Solkan-Plave 71-letna voznica osebnega avtomobila v desnem ovinku zapeljala preveč desno, tako da je najprej trčila v skalnato brežino, nato jo je odbilo še na levo stran vozišča v odbojno ograjo. V nesreči se je lažje poškodovala, zato so jo reševalci odpeljali na zdravljenje v šempetrsko bolnišnico. (km)

David Bandelj o poeziji

V Točki Zveze kulturnih društev Nova Gorica bo danes ob 18. uri David Bandelj predaval o sodobni slovenski poeziji med letoma 1991 in 2011. (km)

Medeja nocoj v Krminu

V gledališču v Krminu bodo drevi ob 21. uri uprizorili Evripidovo Medejo; v glavnih vlogah bosta nastopila Pamela Villorresi in David Sebasti.

RONKE - Olje Človekoljubni Oio bisiac bo šel za Karitas

V zadnjih letih se oljkarstvo vse bolj širi tudi v občinah trziškega mestnega okrožja, kjer oljkarji že tretje leto zapored vodijo človekoljubno pobudo, pri kateri letos sodeluje 182 navdušenec oljk in oljčnega olja. Skupaj so obrali 246 dreves in iz 2.216 kilogramov oljk stisnili 254 litrov oljčnega olja, ki so ga poimenovali Oio bisiac (bezjaško olje). Na vsako politrsko stekleničko so nalepili umetniško izdelano etiketo, zdaj pa jih bodo prodajali med različnimi božičnimi prireditvami. Izkupiček od prodaje olja bo šel za trziško Karitas. Prvo stekleničko so simbolno poklonili goriškemu nadškofu Dinu De Antoniju.

Da je njihovo olje zelo dobro, so potrdili pokuševalci iz društva OIEA. Oljčno olje iz Laškega so ocenili s 83/100 točkami, kar potrjuje, da gre za zelo kakovosten proizvod. Pri stiskanju oljk in pri vsem procesu pridelave je s trziškimi oljkarji sodelovalo osebje iz kmetijskih šol iz Gradišča in Čedadu ter iz že omenjenega društva OIEA. Dobrodelno oljčno olje je mogoče kupiti tudi na sedežu zveze društev prstovoljnega dela ACLI v Ulici San Lorenzo v Ronkah.

GORICA Cingolani: »Železnice nas zastopljajo«

»Italijanske železnice zastopljajo Gorico, zato pa se številni potniki sprašujejo, kako se bodo še naprej odpravljali na delo v Trst in Videm.« Levosredinski kandidat za goriškega župana Giuseppe Cingolani opozarja, da bo v nedeljo, 11. decembra, stopil v veljavo nov urnik, v katerem pa iz nejasnih razlogov ni vlakov, ki Gorico povezujejo s Trstom in Vidmom.

»Omenjena opustitev je nedopustna in je ni mogoče opravičiti le kot tehnično napako, saj do današnjega dne poleg novih urnikov ni vedeti nič, v kolikšni meri bo krčenje stroškov prizadelo Gorico,« poudarja Cingolani in pojasnjuje, da italijanske železnice prejemajo kar nekaj prispevkov za zagotavljanje javnih storitev, v resnici pa se obnašajo kot zasebni koncesionar z ukinitvijo 800 delovnih mest na nočnih vlakih. »Ker železnice prejemajo javni denar, davkoplačevalci v bistvu plačujemo vozovnico, čeprav se z vlakom ne peljemo. Dežela bi morala zadevi pobliže slediti, vendar tega ne dela, kar velja tudi za goriškega župana Ettoreja Romolija, ki vprašanju ne namenja nikakršne pozornosti,« pravi Cingolani in poudarja, da goriška leva sredina odločno zahteva pojasnila in splh ohranitve železniških povezav z Gorico.

GORICA - Po zavrnitvi dogovora o parkirišču

Občina bo pri nadškofiji vztrajala, v Ulici Manzoni kmalu začetek del

Vhod v zasebno parkirišče ob nadškofiji

Od odobritve variante št. 28 k regulacijskemu načrtu je minilo več kot dve leti in pol, parkirišče za goriško nadškofijo, ki bi ublažilo parkirno stisko v okolici Travnika in s tem tudi pomagalo trgovcem, pa še vedno ni odprto javnosti. »Uprava nadškofije ni pristala na podpis sporazuma, ki bi nam dovoljeval, da uredimo javno parkirišče v Nadškofijski ulici. Ker pa bi bilo parkirišče za mesto zelo koristno, ne bomo vrgli puške v koruzo. Skušali bomo doseči dogovor,« je povedal župan Ettore Romoli, ki pojasnjuje, da bi za nadškofijo pridobili nekaj manj kot sto parkirnih mest.

Nadškofija pa je preko župnije Sv. Hilarija in Tacijana predlagala izgradnjo podzemnega parkirišča pod župnijskim središčem Pastor Angelicus pri stolnici. Pobuda za podzemno parkirišče je bila vključena v širši predlog prekvilifikacije območja okrog stolne cerkve, ki ga je nadškofija predstavila občini za sodelovanje pri projektu Let'sGo! Gorizia, s katerim se je Gorica prijavila na razpis za pridobitev sredstev iz sklada Pisu. »Nadškofija nam je predstavila zelo širok projekt: del tega je bil vključen v Pisu, del pa ne,« je povedal občinski odbornik Guido Germano Pettarin in dodal, da podzemnega par-

Dvor sv. Hilarija ob župnijskem središču Pastor Angelicus

kirišča niso vključili med dela, ki bi bila financirana z denarjem iz sklada Pisu.

V prihodnjih mesecih naj bi se končno začela gradbena dela v Ulici Manzoni, kjer bo zraslo večnadstropno parkirišče s približno 400 parkirnimi mesti. Avgusta je občina podpisala pogodbo s podjetjem Friuli Garage, ki bo zgradilo in upravljalo objekt za 30-letno obdobje, postopki za pridobitev dovoljenj pa naj bi bili zdaj v zaključni fazi. »Po zadnjih informacijah, ki smo jih prejeli, naj bi se gradnja začela v prvih mesecih prihodnjega leta. Upam, da bo tako,« je povedal župan. (Ale)

MANJŠINA - Pismo generalne konzulke Slovenije predsedniku FJK

Valenčičeva Tonda poziva naj dežela vnaprej izplača manjkajoča sredstva

Gre za 2,5 milijona evrov, ki bi jih morala manjšina dobiti iz zakona št. 38

TRST - Generalna konzulka Republike Slovenije v Trstu Vlasta Valenčič Pelikan je na predsednika Furlanije-Juljske krajine naslovila uradno pismo, v katerem ga opozarja na zaskrbljujoč položaj slovenske manjšine v Italiji. Ob tem, da je uvodoma poudarila dobre odnose med Slovenijo in avtonomno deželo FJK na najrazličnejših področjih, pa je Tonda opozorila na težko finančno stisko, v kateri se je znašla manjšina.

V zvezi s tem Pelikanova navaja, da sta krovni organizaciji Slovencev v Italiji, Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno gospodarska zveza priznani z deželnim zakonom št. 26/2007. Slovenska manjšina je zaščitena tudi z italijansko ustavo, statutom AD FJK in z mednarodnimi pogodbami, sporazumi in konvencijami. Posebej pa je v pismu izpostavila 16. člen zaščitnega zakona št. 38/2001, ki finančno opredeljuje podporo italijanskih institucij do kulturnega, umetniškega, znanstvenega, informativnega delovanja institucij manjšine. »Žal, se navedeni člen v letošnjem letu ni dokončno udejanjil, kljub številnim aktivnostim manjšine in posegom slovenskih vladnih institucij,« piše slovenska generalna konzulka predsedniku FJK.

»Slovenska manjšina se je zaradi finančnega krča znašla v težki situaciji, saj morajo njene institucije najemati drage bančne kredite,« poudarja Pelikanova in v pismu prosi predsednika Furlanije-Juljske krajine Tonda, da AD FJK

Vlasta Valenčič Pelikan

KROMA

s predhodni izplačilom manjkajočega prispevka (kot smo že večkrat poročali, gre za 2,5 milijona evrov, ki so se »izgubili« nekje v Rimu op. ur.) podpre delovanje manjšine.

»AD FJK je dežela s posebnim statutom in to njeno specifičnost opredeljuje ravno obstoj manjšin, večjezičnost,

Renzo Tondo

večkulturnost, ki je tudi vrednota, ki jo označuje kot drugačno in posebno. Zato so tudi pričakovanja do dežele usklajena z navedenimi vrednotami in posebnostmi, ki jih odraža,« še piše Vlasta Valenčič Pelikan v pismu predsedniku FJK.

FJK - Snega ni Začetek smučarske sezone 17. decembra

VIDEM - Ljubitelji smučanja v Furlaniji-Juljski krajini bodo morali počakati do 17. decembra, da bodo na deželnih smučiščih pogladi smučarske naprave. Za 8. december načrtovan začetek sezone so morali namreč zaradi pomanjkanja snega preložiti še za deset dni. Pa še takrat verjetno ne bodo odprte vse proge, temveč le tiste, ki jih bodo uspeli zasnežiti z umetnim snegom. »Od srede tega tedna bi morala pasti temperatura, tako da bomo lahko aktivirali snežne topove,« je povedal predsednik Promoturja Stefano Mazzolini, ki je kljub neugodnim vremenskim razmeram optimist, se pa zaveda, da brez pomoči narave, to se pravi snežnih padavin in mraza, tudi z najsodobnejšo tehnologijo ne morejo storiti vsega. »Na žalost še nimamo te sposobnosti, da bi lahko snežilo na naš ukaz,« je še povedal s kislim nasmeškom.

SEŽANA - V Kosovelovi knjižnici se je z njim pogovarjala Tatjana Rojc

Prešernov nagrajenec Miroslav Košuta gost zaključnega srečanja akcije Primorci beremo

SEŽANA - V sežanski Kosovelovi knjižnici so obletnico Prešernovega rojstnega dne zaznamovali z zaključno priveditvijo Primorci beremo, kjer so v goste povabili letošnjega Prešernovega nagrajenca, pesnika in književnika Miroslava Košuta, s katerim se je pogovarjala Tatjana Rojc. Najnovejšo Košutovo pesniško zbirko Drevo življenja, ki je izšla ob pesnikovem 75. življenjskem jubileju pri založbi Mladika in ki je bila uvrščena v seznam 51. proznih in 12. pesniških zbirk slovenskih avtorjev v letošnji že peti akciji Primorci beremo, je prejelo 77 bralcev sežanske knjižnice s podružnicami v Komnu, Divači in na Kozini, ki so prebrali skupaj 728 knjig.

Priznanja in knjižno darilo je slavnostni gost bralcem podelil ob pomoči ravnateljice sežanske knjižnice Nadje Mislej Božič in štirih bibliotekark Tanje Grmek Bratina, Magde Bezljaj, Patricije Dodič in Maje Živec. Med bralci, ki so letos prebrali največ del slovenskih avtorjev, gre izpostaviti Dušana Kukanja (s 34 prebranimi knjigami), Liljano Bole Trebec (22) in Rafaela Vončina (19) kot tudi Jolko Milič, ki sicer ni uradno sodelovala v akciji, je pa prebrala veliko knjig, še posebej poezije, ki jo tudi prevaja v italijanščino. Z Miroslavom Košuto je tekla beseda tudi

o osebnem razvoju, odgovornosti do družbe, jezika, naroda in njegove kulture, kar je tudi eden od namenov projekta Primorci beremo. Košuta, ki se je iz svojega rodnega Križa, preselil v Ljubljano in po študijskih letih in urednikovanju na slovenskem državnem radiju zopet vrnil v Trst ter se poklicno posvetil umetniškemu vodenju in ravnateljstvu SSG, je spregovoril številnim obiskovalcem, ki so do zadnjega kotička napolnili čitalnico sežanske knjižnice, o svojem kriško-kraškem središču sveta, ki ga ni na svetu lepšega, kot pravi sam, o morju in dimenzijah Krasa.

Čeprav je zbirka Drevo življenja nastala na pobudo založnika, pa je pesnik sam pripravil izbor pesmi. Nekatere izmed njih je tudi interpretiral, med njimi tudi uvodno pesem Drevo življenja. »V naši tržaški vezenini, s katero se že vrsto desetletij ukvarja moja žena Marta, je osrednji motiv drevo življenja, ki se vije iz voga ruta. Tudi sam sem vzel ta motiv drevesa življenja, ki se širi v prostor ter z dobrim in manj dobrim napolnjuje naša življenja,« je poudaril Košuta, Primorec po temperamentu, po značaju Križan, predvsem pa eden od tistih pesnikov, ki mu je bila beseda od bogov podana v zibelko.

Olga Knez

Miroslav Košuta s Tatjano Rojc na srečanju z bralci

O. KNEZ

Urnik:

torek - sobota

7.40 -13.30 16.30 - 19.30

ponedeljek

7.40-13.30

Ob nedeljah zaprto.

marko.prunk@siol.net

GSM 00386 41 635 645

Dobrodošli tudi v naši gostilni v Lokvi!

MESNICA PRUNK

Trst - Largo Barriera 1

Vrhunska kakovost izbranega slovenskega mesa

Svinjina, žrebičje meso, telečje meso, jagnjetina, perutnina, razni mesni izdelki

Slovenske slaščice in kruh

od 1. 12. 2011 do 6. 1. 2012

VELIKA NAGRADNA IGRA

1. nagrada: skuter Piaggio

2. nagrada: bivanje v termah OLIMIA

3. nagrada: 2 vstopnici za Postojnsko jamo in Predjamski grad

razni artikli v akciji

FESTIVAL WUNDERKAMMER - Koncertni projekt fizika in glasbenika Andree Lausija

Glasba v »kraljestvu fizike« dokaz o tesni zvezi znanosti in umetnosti

Danes ob 20.30 v dvorani Bartoli gledališča Rossetti koncert baročne glasbe

Priznati svojo nestrokovnost z besedami, »saj nisem tehnik«, je v kateremkoli pogovoru bolj sprejemljivo od veliko bolj redkega priznanja »nisem kultiviran človek«, kar je znak uveljavljenega prepričanja, da sta znanost in kultura strogo ločeni področji. S to ugotovitvijo je generalni direktor raziskovalnega središča Science Park na Padričah Enzo Moi uvedel v poseben dogodek, ki je v sredo privabil staro glasbo v kongresno dvorano »kraljestva« fizike. Na tej neobičajni lokaciji je fizik, glasbenik in umetniški vodja festivala stare glasbe Wunderkammer Andrea Lausi priredil koncertni zagovor o mnogih stičnih točkah med znanostjo in umetnostjo, ki sta bili pred Galilejevo revolucijo tesno povezani. Eden od mnogih, emblematičnih primerov, je Keplerjeva teorija o harmoniji sfer oz. o pravi »glasbi planetov«, iz katere je izhajala celotna zamisel za ta koncertni projekt. Vsakemu od sedmih planetov je renesančni astronom dodelil namreč serijo not, po katerih je lutnjarski Fabio Accurso napisal ravno toliko skladb, ki so na zelo sugestiven način pričarale značilno melodijo oz. harmonijo vsakega planeta. Ob sodelovanju čembalistke Paole Erdas je avtor podal te improvizacijske miniature, da bi z njimi, dodatno obarval sporočila tekstov, s katerimi je Giuseppe Paolo Cecere povezal glasbene točke programa. V teh intermezjih so besede znanstvenikov, glasbenikov, književnikov iz preteklih stoletij (med temi Kopernik, Galileji, Giordano Bruno in Monteverdi) poudarjale nekdanje, umetniško obravnavanje znanosti s fascinantnimi in domišljjskimi literarnimi podobami. Osrednji del glasbenega programa so tvorile pevske točke članov priznane italijanske skupine De Labyrintho, ki je nastopila s skladbami avtorjev 16. in 17. stoletja. Med temi so bile polifonske in mono-

V »kraljestvu fizike« na Padričah so bili poslušalci tokrat v skladu s okoljem, v katerem se je vse skupaj dogajalo, priča »glasbi planetov«

KROMA

dične skladbe Flamca Josquina Despreza, ki predstavlja pravo specializacijo tega vokalnega ansambla. Za izjemno delikatna ravnesja izvedb a cappella je soočanje z akustiko prostora včasih daljši postopek in kongresna dvorana je na začetku evidentirala posamezne, značajsko izrazito zaznamovane barve med seboj premalo povezanih glasov. V nadaljevanju koncerta pa so pevci skupine pokazali svoje ekspresivne sposobnosti in obvladane stilov na vedno bolj prepričljiv način. Med izbranimi skladbami je bilo več »hitov«, od Desprezove šansone Mille regrete v ekspresivnem legatu solista, do znane ljubezenske pesmi Tarquinia Merule Folle e ben chi crede in ne nazadnje Gesualdove dramatične mojstrovine Iotacero, ki je z natančnim in zelo smi-

selnim oblikovanjem dinamike predstavlja višek glasbenega popoldneva. Od solistične točke, dueta do kvinteta, je skupina sledila posvetnim in nabožnim vsebinam programa s skladbami samih vodilnih mojstrov, kot so Palestrina, Lasso, Caccini, Monteverdi, Landi in Merula. Med borbenim Marsom in veličastnim Jupitrom se je pojavila tudi tokata za lutnjo Michelagnola Galileja, mlajšega brata Galileja in sina teoretičarke glasbe Vincenza. Glasbene izvedbe so spremljale projekcije v ozadju, za katere je umetnostna zgodovinarica Pamela Volpi izbrala in utemeljila fotografije umetnin, ki so uokvirjale vokalne točke s smiselnimi povezavami (kraj, kjer je določen skladatelj deloval, portret kralja, ki je na poseben način občudoval določeno skladbo ali bolj preprosto časovno vzporedje).

Koncerti festivala Wunderkammer so v večini primerov nosilci določenega spoznanja in koncepta in tokrat so organizatorji učinkovito sprožili konstruktivno razmišljanje publike o danes izgubljeni zavesti renesančnega človeka, ki jo je sugeriral naslov koncerta: Trojna točka. Izraz za termodinamično stanje, pri katerem sobivajo plinasta, kapljasta in trdna faza, je na tem koncertu označil, po vzoru preteklih stoletij, ravnovesje med konkretno likovno umetnostjo, abstraktno glasbo in znanostjo. Festival Wunderkammer se bo zaključil danes ob 20.30 v dvorani Bartoli gledališča Rossetti s koncertom baročne glasbe neapeljskih avtorjev v izvedbi čembalistke Paole Erdas in harfistke Mare Galassi.

Rossana Paliaga

ZGODOVINA - Knjiga Piera Turinija o obdobju od 1. svetovne vojne do Osima Migracije in vsiljene spremembe identitete v narodnostno mešanem prostoru Julijske krajine

Migracijska gibanja in vsiljene spremembe identitet ljudi v narodnostno mešanem prostoru Julijske krajine od prve svetovne vojne do podpisa Osimskih sporazumov. Obravnavati jih v vsebini se posveča knjiga z naslovom Metamorfosi etniche. I cambiamenti di popolazione a Trieste, Gorizia, Fiume e in Istria 1914-1975, zgodovinarja Piera Turinija, ki je pred nedavnim izšla pri videmski založbi Kappa Vu in o kateri je pred dnevi tekla beseda na srečanju, ki sta ga v openskem Prosvetnem domu priredila Skd Tabor in knjižnica P.Tomažič in tovariši.

Po pozdravnem nagovoru Živke Persič, ki je v imenu organizatorjev prisotne spomnila, da dogodek poteka ob 40. obletnici postavitve spomenika padlim v vasi, je zgodovinar Aleksij Kalc v glavnih obrisih predstavil raznoliko etnično, ekonomsko, agrarno in sociološko strukturo Julijske krajine, ki je med dvema vojnama segala vse do Rapalske meje in je vsebovala tudi Reko. Relativno majhen teritorij, poseljen s slovanskim, romanskim in germanskim prebivalstvom, je bil prizorišče, v prvi vrsti zaradi političnih, a tudi gospodarskih in družbenih razlogov, številnih migracijskih procesov.

Avtor v delu postavlja pod drobnogled premike skupnosti v času, ki se začne s podpisom Londonskega pakta, s katerim italijanska kraljevina vstopi v vojno z

Delo so predstavili ob 40. obletnici postavitve spomenika padlim

KROMA

obljubo, da bo nagrajena s priključitvijo novega ozemlja, in sklene leta 1975, ko se z vprašanjem meje povezana trenja in strasti na mednarodni ravni pomirijo. Glavna zasluga raziskave je, da v njej avtor analizira celoten spekter teh gibanj prebivalstva ob hkratnem upoštevanju sprememb identitete zaradi asimilacije, ki je bila rezultat pritiska, nasilja ali prilagajanja novim družbenim okoliščinam.

V svojem posegu je Purini obrazložil vzgib, zaradi katerega je vzljudbil preučevanje preteklosti. V otroških letih je doživljal neskladje med tistim, kar so mu o tržaški zgodovini pripovedovali doma (nono-

ti so bili slovenske in nemške narodnosti) in onim, kar je iredentična učiteljica govorila v šoli: zavedel se je, da je ogromno poglavij izginilo iz uradne italijanske zgodovine.

V delu teče beseda o nemških skupnostih iz Trsta, Gorice in drugih središč Julijske krajine, ki se ob koncu 1. vojne izselijo, potem ko jim italijanske oblasti zaprejo šole, časopise, založbe, itd. Dalje knjiga obravnava, kako so oblasti še pred uradnim nastopom fašizma spodbujale izseljevanje Slovencev in Hrvatov, kar se je nadaljevalo tudi po letu 1927, ko je bila Julijska krajina izvzeta iz emigracijske bloka-

de, ki je takrat veljala na Polotoku, kar je pospešilo odhod velikega števila naših prednikov, denimo, v Argentino. Purini, ki je spomnil, da se je del tržaškega slovanskega prebivalstva za časa fašizma asimiliralo, ker je zasledoval dvig na družbeni lestvici, je menil, da pojava fojbi ni mogoče enačiti z etnično čistko: število izginulih ni tolikšno; mnogi so bili deportirani; potrebna je primerjava s tem, kar se je ob osvoboditvi dogajalo po Evropi, v Italiji in na Slovenskem: na Primorskem se je po njegovem v tistem času »ravnalo v rokavicah.« Podobno, pravi avtor, bi veljalo temeljiteje preučiti različne faktorje in vzgibe, ki so vplivali na to, da so Istrani zapustili Istro: socialno emancipacijo, preseljevanje iz podeželja v mesto, itd. »Dejstvo, da so se ljudje še sredi '60 let odločali za Italijo, ni mogoče obravnavati kot politično vprašanje,« meni Purini in opozarja, da podatek o 350 tisočih Italijanih, ki naj bi se izselili, ni v skladu s 300 tisoč na istem območju živčimi, ki jih navaja ljudsko štetje iz leta 1936. V debati, ki se je razvila ob koncu, je avtor objasnjal, da emigracije tržaškega prebivalstva v Avstralijo ni mogoče obravnavati le kot ekonomski, pač pa tudi kot političen pojav, saj se je teh približno 15 tisoč ljudi, od katerih naj bi tretjina bila Slovencev, tja izselilo tudi zaradi tega, ker niso bili zadovoljni s prihodom italijanskih oblasti v naše kraje. (Mch)

TRIESTE PRIMA

Trio Debussy razvnel publiko

Trio Debussy je že več let dobrodošel gost Mednarodnih srečanj s sodobno glasbo Trieste prima; turski sestav, ki se je združil pred dvaindvajsetimi leti, je l.1997 v našem mestu osvojil nagrado Tržaškega tria, medtem pa je se je odlično uveljavil na mednarodni sceni in se lahko ponaša z nastopi v najuglednejših dvoranah kot so dunajski Musikverein, rimska S. Cecilia in argentinski Coliseum. Pokojni tržaški skladatelj Giampaolo Coral je bil protagonist koncerta, ki ga je trio oblikoval v gledališču Miela, poslušali pa smo tudi skladbo ameriškega komponista Aarona Jaya Kernisa.

Osservando Paul Klee je bil naslov prve skladbe na programu, ki jo je Coral spisal l.1983; v opusu tržaškega komponista ima likovna umetnost zelo pomembno vlogo, toda zaman bi iskali neposredne vezi med sliko in zvokom: če v Kleejevih slikah večkrat opazujemo spokojno ubranost, je Coralova glasba praviloma nemirna. Svobodne, navidezno neurejene nametane so bile poteze violončela, med katere se je klavir zarezal z ostriro zdaj z globino; dokaj razredčena glasba, ki je ob vstopu violine postala bolj gostobesedna in se postopoma nasičila s skoraj retoričnim viškom.

Sledila je skladba za violino solo z naslovom Raps IV, ki jo je Piergiorgio Rossi interpretiral zelo plastično, kot paradižo ali karikaturo violinskega virtuozja. Pianist Antonio Valentino je nato zaigral Homage Debussyju, kratko skladbo, ki je z rahlimi potezami izrazila Coralovo privrženost francoskemu mojestru.

Zelo zanimiva je bila skladba Der neue Postmodernismus za klavir in recitatorja: tu je Coral ubeseditil in ugledil svojo nostalgijo, od Schuberta do Preverta. Klavir je igral neke vrste reminiscence, v katerih sta se oglašala Schubertova samospela Gretchen am Spinnrade in Erlkönig ter francoska melodija, recitator-odlični Davide Livermore, nekoč tenorist, danes pa pretežno režiser in igralec-pa je med ironijo in nostalgijo spletal žalosten Schubertov portret s Prevrtovim šansonom Les feuilles mortes.

Tudi Tritico delle delizie (Triptich naslad) zajema iz likovne umetnosti, iz znamenite slike Hieronymusa Boscha: skladbo je Coral spisal l.2006 ter jo posvetil Triu Debussy, ki je s svojo interpretacijo zelo lepo osvetlil strukturo skladbe. Čelistka Francesca Gosio je s svojima kolegoma tankočutno izpeljala miselni lok, ki se razvija v trdni koheziji treh instrumentov in pripelje do silnih dramatičnih viškov.

Program je sklenila dokaj zabavna skladba, ki jo je ameriški komponist Aaron Jay Kernis spisal na tekst italijanskega futurista Filippa Tommasa Marinettija. Davide Livermore je tu postal absolutni protagonist z interpretacijo, ki je ironično, ustvarjalno in razgibano podala naduto provokacijo futurističnega pesnika: naslov skladbe Le quattro stagioni della cucina fururista (Štirje letni časi futuristične kuhinje) je odgovorjal humoristični vsebini z nemogočimi recepti, ki jih je Livermore vpletal v glasbeno podlago tria. Wagner, Beethoven, Debussy, pa tudi O' sole mio so se oglašali kot odkruški, kot resna protitež neresnim namenom. Tudi glasbeniki so se tu pa tam oglasili z zvečenjem, razposajena skladba je požela dolge in navdušene aplavze, ki so iztržili ponovitev Poletja, oziroma ljubezenske večerje na otoku Capri s pršutom, ki se je namakal v mleku....

Katja Kralj

CELOVEC - Slovesna podelitev

Einspielerjeva nagrada za človeka dialoga

NSKS in KKZ letošnjo nagrado podelila Walfriedu Wutscherju

Einspielerjev nagradjenec Walfried Wutscher (levo) s predsednico KKZ Sonjo Kert-Wakounig in predsednikom NSKS Valentinom Inzkom

CENC

CELOVEC – Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) in Krščanska kulturna zveza (KKZ) sta letošnjo Einspielerjevo nagrado namenila bivšemu predsedniku kmetijske zbornice za Koroško, ekonomskemu svetniku Walfriedu Wutscherju. Podelitev prestižne nagrade, poimenovani po koroškemu Slovincu, duhovniku, učitelju, politiku in publicistu Andreju Einspielerju, je bila konec tedna v Mohorjevi hiši v Celovcu. Slavnostni govornik je bil predsednik NSKS Valentin Inzko, za glasbeni okvir pa je poskrbel Kvintet bratov Smrtnik. Wutscher je nagrado dobil za svoj odprt in iskren odnos do koroških Slovencev v času svojega predsedovanja kmetijski zbornici na Koroškem. Inzko je v svojem slavnostnem nagovoru menil, da so Walfriedu Wutscherju starši že s samo izbiro imena Walfried položili miroljubnost v zibelko. Odprtost, medsebojno spoštovanje in dialog pa je Wutscher posebej ljubljal že v času, ko beseda dialog še ni bila tako moderna, je poudaril Inzko in nagradjenca označil za »prijatelja koroških Slovencev«.

Predsednica Krščanske kulturne zveze (KKZ) Sonja Kert-Wakounig pa je ob podelitvi priznanja nanizala vzporednice, ki povezujejo Wutscherja z imenodajalcem priznanja Andrejem Einspielerjem. Poleg krščanske vere da sta to predvsem strokovni pristop in družbenopolitična drža, ki naj na Koroškem upošteva oba tukaj živeča naroda, slovenskega in nemškega. Predsednik slovenske frakcije v kmetijski zbornici Štefan Domej pa je pristavil, da so Wutscherjeva prizadevanja za odprtost zbornice do neke mere pripomogla tudi k nedavnemu zgodovinskemu uspehu Skupnosti južnokoroških

kmetov (SJK) na kmečko-zborskih volitvah.

Polni pohvale za nagradjenca so bili tudi gostje iz Slovenije. Med drugimi sta v Celovec prišla bivši direktor Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Ervin Kuhar in aktualni predsednik KGZS Ciril Smrkolj, ki je bil med leti 1997 in 2000 kmetijski minister Republike Slovenije. Slednji je dejal, da nagradjenca Wutscherja odlikuje predvsem njegova širina.

NSKS in KKZ od leta 1988 podeljujeta Einspielerjevo nagrado in s

tem počastita osebnosti iz večinskega naroda, ki so si pridobile za sluge tako za slovensko narodno skupnost na Koroškem kakor tudi za vsestransko sodelovanje med Koroško in Slovenijo. Prvo nagrado sta ob 100. obletnici Einspielerjeve smrti prejela pobudnika dialoga v koroški cerkvi, sopredsednika slovensko-nemškega koordinacijskega odbora pri krški škofiji Ernst Waldstein in Valentin Inzko, oče letošnjega slavnostnega govornika.

Ivan Lukan

GLEDALIŠČE - V četrtek v Slovenskem mladinskem gledališču

Razredni sovražnik tokrat v režiji Boruta Šeparovića

V Slovenskem mladinskem gledališču (SMG) bo v četrtek premiera predstave Razredni sovražnik v režiji Boruta Šeparovića. Postavitev se opira na dramo Nigela Williamsa in posnetek antologijske istoimenske predstave, ki jo je leta 1982 režiral Vito Taufer. Kot je dejal Šeparović, je bila Tauferjeva predstava zanj srečanje z resničnim v gledališču.

Razredni sovražnik, kulturna generacijska predstava iz 80. let prejšnjega stoletja, je kot adaptacija Williamsovega besedila v Tauferjevi režiji spodnjo dvorano SMG decembra leta 1982 spremenila v bojišče in je še dolgo odzvanjala v glavah gledalcev, je zapisal dramaturg Tomaž Toporišič. Kot je dejal na včerajšnji novinarski konferenci, se je vpisala v zavest slovenskega in jugoslovskega gledališča.

Hrvaški režiser Šeparović, ustanovitelj in umetniški vodja zagrebške gledališke skupine Montažstroj, bo tokrat prvič režiral v Sloveniji. Kot je dejal, je Tau-

ferjevo predstavo videl kot mladenič: utripala je z neverjetno energijo, ki še vedno vodi njegovo ustvarjanje. Po njegovih besedah je tokrat osnovo za ustvarjanje predstavljala premislek o nevidnem zaporu družbenih razredov in videoposnetek Tauferjeve antologijske predstave.

S Toporišičem ter igralcem Markom Mlačnikom in Željkom Hrsom, ki sta pred skoraj 30 leti sodelovala pri Tauferjevi postavitvi, so raziskovali pomenski in simbolični potencial Williamsove drame. Kot je dejal Toporišič, je v predstavi pred skoraj tremi desetletji razrednega sovražnika predstavljala represivni sistem socialističnega samoupravljanja; pri Williamsu pa je bil to neoliberalni sistem, kot ga je uvedla Margaret Thatcher.

V Sloveniji je po Toporišičevih besedah represivno delovala tudi kriza, ekonomska in politična. To je bil čas redukcije elektrike, bencina in drugega, kar se je odražalo v počutju mladih in brezperspektivnosti. Danes so problemi mladih podobni, hkrati pa se je Slovenija precej približala stanju Velike Britanije iz 80. let nekdanjega stoletja, ocenjuje Toporišič. Kot je še dejal, danes tudi v Sloveniji govorimo o neoliberalizmu, o tem, da postaja prehodnost med družbenimi razredi vedno manjša.

Vlogo Buta igra Boris Kos. "Za politiko velja, da tudi če se ljudje ne zanimajo zanjo, se ta za njih. A propo apatije, ki vlada v svetu, bi sporočil politiki, da tudi, če se ne zanima za kulturo, se kulturniki še kako zanimamo za politiko," je dejal. Hrs, ki ponovno igra v vlogi Mujota, je dejal, da ga, podobno kot pred skoraj tremi desetletji, še vedno preveva bes, Blaž Šef, ki igra Facu, pa je povedal, da ga k besu napeljuje dejstvo, da svetovna politika največ denarja namenja svoji podobi.

V predstavi bosta nastopila še Uroš Kaurin v vlogi Plunka ter Uroš Maček v vlogi Dripca. Pod kostumografijo in scenografijo se podpisuje Protunapad, za luč

JEZIK NA OBROBJU

Ko je pred kakim letom predavala v Trstu univerzitetnim študentom slovenistka iz Ljubljane, ki raziskuje naše kalke iz italijanščine, je na koncu zavzdihnila rekoč: »In ta nesrečni poseg za italijanski intervento in intervenire, brez katerega ne znajo v Trstu in Gorici napisati niti enega stavka! Primerov je toliko, da človek sploh ne ve, kje naj začne.« Potem je umolknila, slabih zgledov ni navedla.

Od takrat se ustavim ob vsakem posegu, ki ga najdem v naših medijih. In res jih je vsak dan kar več kot ducat. Tako se v Sloveniji zapisana gradbena dela tostran nekdanje meje spremenijo v gradbeni poseg, obnova vaškega trga pa poseg na trgu. Pomoč gasilcev pri gašenju požarov postane gasilski poseg, prihod reševalcev v nesrečah pa rešilni ali reševalni poseg. Če se zgodi smrtna nesreča, poseže uradni zdravnik in ugotovi smrt ponesrečenca, pa tudi sicer se vsaka hitra zdravniška pomoč spremeni v hiter poseg zdravnika. Obnova goriškega županstva je šest milijonov vreden poseg. Kadar se kdo udeleži razprave, beremo, da je posegel v razpravo.

V osrednji Sloveniji posredujejo v sporu, pri nas pa posežejo v spor, saj malokdo ve, da je intervento v slovensčini posredovanje, intervenire pa posredovati. Tudi policija mora večkrat posredovati, pomagati, ukrepati ali priskočiti na pomoč, kar pa naši poročevalci vedno spremenijo v poseg policije, še rajši pa v poseg agentov, ki s takim »publicističnim posegom« nehoti in nič krivi pristanejo v tajni policijski službi.

Če bi naši pisci vsaj enkrat pogledali v SP, bi posege gotovo omejlili, saj bi takoj odkrili, da sta ob geslu poseg samo dva zgleda, in sicer vojaški poseg in posegi v

naravo. Te zadnje najdemo tudi v Šlencem Slovensko-italijanskem slovarju, kjer so še: intervento chirurgico - zdravniški poseg (slov. največkrat operacija), poseg v tuje pravice - attentato ai diritti di qcn., poseg v korist nekoga - i buoni uffici a favore di qcn. V pravu je intervenire, oz. intervento - nastop stranke v procesu, v postopku). Italijanski risalire indietro prevedemo s seči nazaj v preteklost, namesto poseći po skrajnih sredstvih (ital. ricorrere ai mezzi estremi) pa je bolje uporabiti skrajna sredstva. Podobno bi lahko spremenili še nekaj Šlencemskih zgledov.

Pravilno pa postavi Šlenc pri besedah poseg, poseći, posegajoč in poseganje na prvo mesto stendere la mano, allungare la mano, mettere mano a...in šele na drugo intervento, ingerenza, intromissione in glagole intervenire; interferire, intromettersi, immischiarsi, violare, za katere pa so v slovenskem jeziku (bolj kot poseg) v rabi izrazi: 1) posredovanje, ukrep, nastop, pomoč; 2) vmešavanje, v politiki poseganje kake države v notranje ali zunanje zadeve druge države ali z ukrepom odločilno vplivati na to; v ekonomiji pa odločilno vplivati na kaj, npr. na ponudbo ali povpraševanje.

Vse te izraze najdemo tudi v Velikem slovarju tujk (CZ 2002). Dovolj možnosti je torej, da vsaj včasih pozabimo na naše posege, ob katerih v Ljubljani celo »zavzdihnejo«.

Leja Rehar Sancin

MANJŠINA Solidarnost SSO s Slovenci v Benečiji

Svet slovenskih organizacij odločno obsoja nedopustno šovinistično in protislovensko ravnanje, ki ga je uprizorila desničarska skupina med potekom sobotnega mednarodnega posveta, v organizaciji Inštituta za slovensko kulturo. Obenem izreka prirediteljem strokovnega posveta in še posebno Bruni Dorbolo, predsednici Inštituta za slovensko kulturo, največjo solidarnost in bližino, piše v tiskovnem sporočilu, ki ga je v zvezi s sobotnimi dogodki v Špetru, izdala krovna organizacija SSO.

»Svet slovenskih organizacij smatra za nedopustno, da se v današnjih časih še dogaja je dejanja, ki spadajo v temo zgodovino medvojnega in povojnega časa. Še posebno je to dejanje nerazumljivo, saj smo v času, ko se na obeh straneh meje veliko dela za skupni splošni razvoj. V to prizadevanje in delo sta vključeni obe državi članici Evropske Unije. Nobenega napredka in razvoja pa ne more biti, če pri tem ni spoštovanja in vzajemnega priznanja.

SSO v dogovoru s svojim pokrajinskim vodstvom za Videmsko resno upošteva možnost, da bo o nedopustnosti dogodka posegel pri pristojnih državnih organih. Ne more biti dopustno, da se bo zaradi takih ustresovalnih dogodkov zaustavilo plodno vsestransko delovanje, ki je obrodilo narodni in kulturni preporod Slovencev v videmski pokrajini, še piše v tiskovnem sporočilu SSO.

PISMA UREDNIŠTVU

So to sploh še poštne storitve?

Marsikaj bi bilo treba urediti glede delovanja poštne službe. Mene zanima predvsem redna in hitra dostava, ker je sicer nesmiselno kupovati (=plačevati) poštne znamke za storitve, ki to več niso. Nerazumljivo in sramotno dolgo potujejo pisma iz Slovenije v Italijo. Pismo oddano na pošti na Dobrovem 8. novembra letos, kar je razvidno iz poštnega žiga, sem prejel 29. novembra. Pismo iz Tolmina, oddano 21. oktobra je bilo v Gorico dostavljeno slab mesec zatem, še daljšo pot pa je ubralo pismo, odposlano iz Bovca 7. oktobra.

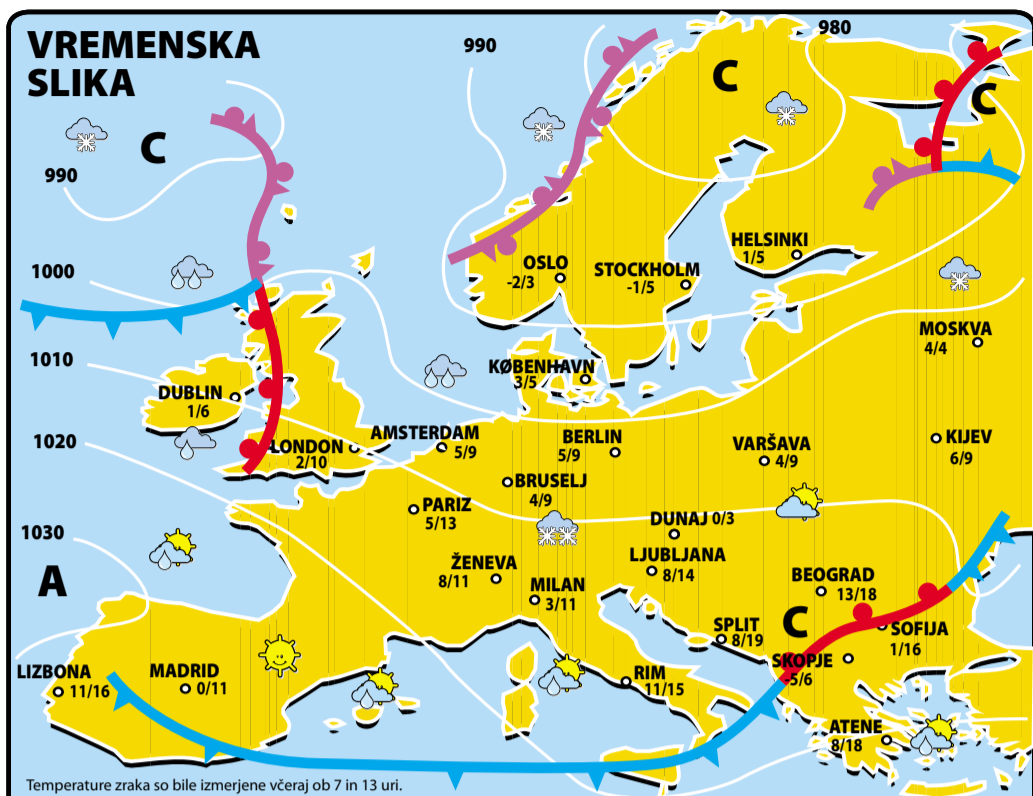

Ker je takih primerov veliko, se bom v prihodnjih dneh obrnil do združenja za zaščito pravic potrošnikov, tiste pa, ki so nameravali ob bližnjih božičnih in novoletnih praznikih poslati tradicionalne voščilnice vabim, naj to naredijo nemudoma, ker je sicer zelo verjetno, da jih bodo naslovniki prejeli šele proti veliki noči.

Vlado Klemše

jasno zmerno oblačno oblačno rahel dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahel sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticiklona

V višjih plasteh ozračja bodo v naslednjih dneh dotekali severozahodni tokovi. V prizemlju pa bo začel dotekati hladnejši zrak od severovzhoda.

Nad večjim delom Evrope je obsežno ciklonsko območje s središčem nad Skandinavijo. Hladna fronta, ki je dosegla naše kraje, se ponoči pomaknila proti jugovzhodu, nad osrednji Balkan. Za njo bo od severovzhoda dotekal nekoliko hladnejši in postopno bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vstane ob 7.30 in zatone ob 16.21
 Dolžina dneva 8.51

LUNINE MENE
 Luna vstane ob 14.46 in zatone ob 4.24

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.17 najnižje -15 cm, ob 7.30 najvišje 46 cm, ob 14.28 najnižje -55 cm, ob 20.47 najvišje 24 cm.
Jutri: ob 1.53 najnižje -14 cm, ob 8.57 najvišje 46 cm, ob 14.56 najnižje -59 cm, ob 21.20 najvišje 27 cm.

BIOPROGNOZA
 Vremenski vpliv bo obremenjen, veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Moteno bo spanje v noči na torek. Priporočamo večjo previdnost.

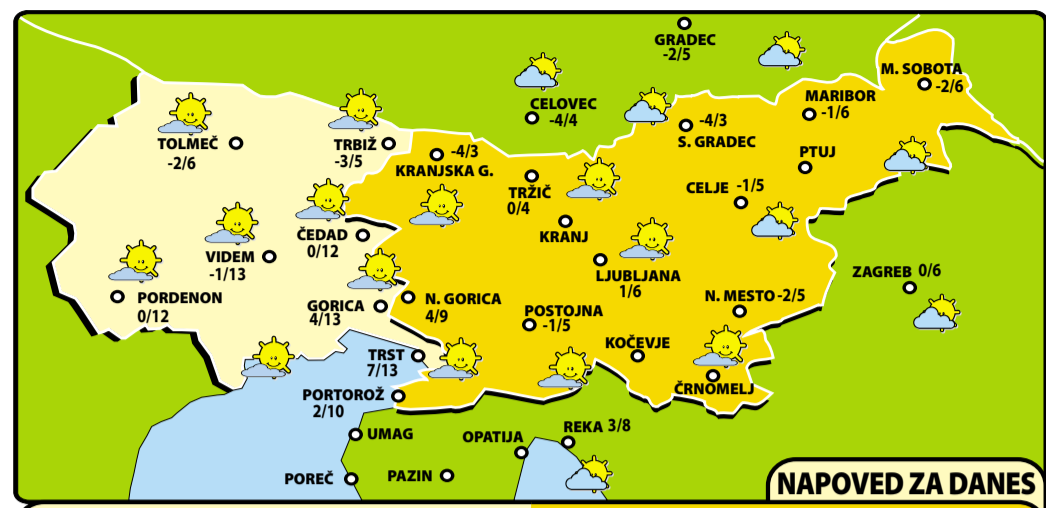
MORJE
 Morje je skoraj mirno, temperatura morja 13,5 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m8	2000 m0
1000 m6	2500 m-3
1500 m2	2864 m-5

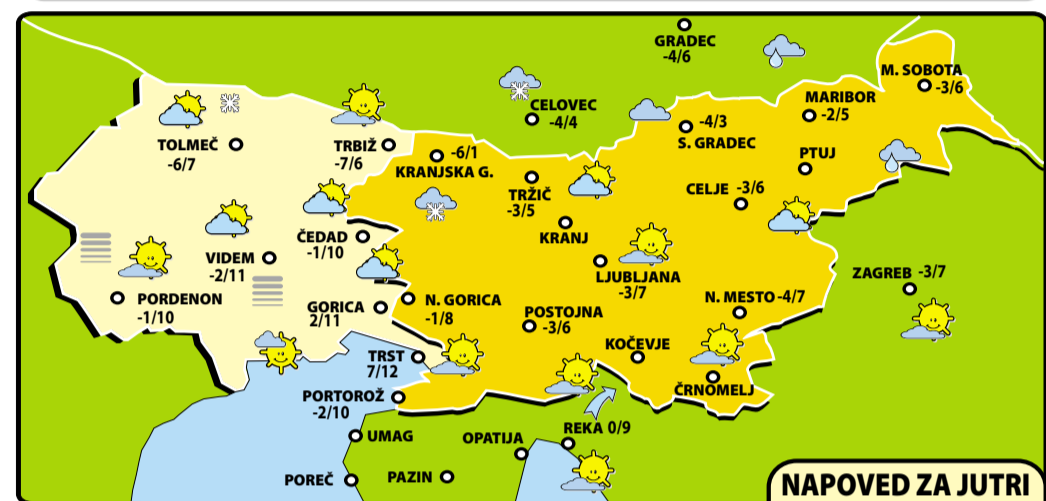
UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 2,5 in v gorah 3.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po vsej deželi bo prevladovalo spremenljivo vreme, nekaj več oblačnosti bo občasno v nižinskem pasu in ob morju v glavnem zaradi visokih oblakov. Ponoči in zjutraj bo ob morju še pihala zmerna do občasno okrepljena burja. Tudi po nižinah bo sprva pihal zmeren severovzhodnik. Popoldne in zvečer bo burja ponehala in bodo prevladovali šibki vetrovi.

Ponoči in zjutraj bo pretežno oblačno, predvsem v notranjosti Slovenije se bodo še pojavljale padavine. Meja sneženja se bo ponoči spustila do nadmorske višine okoli 500 m. Na Primorskem bo pihala šibka do zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 8, ob morju okoli 10, najvišje dnevne od 8 do 15 stopinj C.

Po vsej deželi bo spremenljivo vreme. Prisotna bo bodisi visoka koprenasta oblačnost kot tudi nizka predvsem v osrednjem in vzhodnem delu nižine ter v predgorskem pasu. V zgornji Kamiji bo več oblačnosti in možno bo tudi občasno rahlo sneženje na meji z Avstrijo. V nižinskem pasu bo lahko ponoči in zjutraj zmrzovalo, zvečer pa bo lahko nastala megla.

Jutri in v četrtek bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. Dopoldne bo po nekaterih nižinah megla. V petek bo v vzhodni Sloveniji delno jasno, drugod zmerno do pretežno oblačno. V hribovitem svetu zahodne in južne Slovenije bo rahlo deževalo. Pihal bo jugozahodni veter.

Posladkam se z užitkom!

Posladkam se z izdelki Mercator Premium.

Mislimo lokalno.

Mercator PREMIUM

Poslovni sistem Mercator d.d., Dunajska c. 307, 3000 Ljubljana